

Tag nu jeres del af ansvaret

Det er i dén grad kommunernes ansvar, at rammerne på vores område er holdbare. Det ansvar må og skal de blive bedre til at løfte – og vi skal som forbund blive skarpere på at holde dem fast på det, siger forbundsformand Benny Andersen

17/2016

14. OKTOBER

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 17/2016, der udkommer den 14. oktober, er tirsdag den 4. oktober kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 17/2016 mandag den 3. oktober. Deadline for stillingsannoncer til 18/2016 er den 25. oktober kl. 12.

Redaktionen af 16/2016 er afsluttet den 15.9.2016

Abonnement

Abonnementspris 2016:
969,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 48,00 kr. + porto

Oplag

44.193 i perioden
1.7.14-30.6.15

Produktion

KLS Pureprint A/S

Forsidefoto

Martin Bubandt

Medlem af:

KOMMENTAR

Der skal ikke skabes et A- og B- hold af dem, der er kommet til skade på arbejdet – alt efter, om de er faldet ned fra en stige eller over længere tid rammes på psyken på grund af arbejde

Stadig brug for en arbejdsskadereform

Af Marie Sonne
Forbunds næstformand

FOTO: VIBEKE TOFT

Heldigvis er langt størstedelen af medlemmerne i gode sunde job. Det skal vi huske. Men vi skal også huske de medlemmer, der på arbejdspladsen rammes af sygdom. I disse år oplever vi desværre en stigning i antallet af anmeldte psykiske erhvervssygdomme. Det viser tal fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. 5.539 danskere anmeldte en psykisk erhvervssygdom sidste år, og en del af disse er medlemmer hos os. Og dem skal vi ikke glemme.

Derfor var det ærligt talt en skuffelse at læse regeringens lovkatalog, som udkom på dagen for Folketingets åbning første tirsdag i oktober. Det er oversigten over de love, som regeringen vil sætte i søen det næste år, og her står ikke ét ord om den arbejdsskadereform, vi ellers havde ventet på. Og savnet! For der er brug for en reform – og særligt for socialpædagoger, der som faggruppe i højere grad end andre faggrupper rammes af psykiske erhvervssygdomme. Fra 2010-2014 er andelen af anmeldelser af psykiske sygdomme og gener 44 procentpoint højere for medlemmer af Socialpædagogerne end for de samlede anmeldelser til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Det kan der være mange årsager til. Fx er forekomsten af fysisk og psykisk vold på vores arbejdspladser desværre alt for hyppig. Ligeledes kan et stort arbejdspress gennem en længere periode føre til stress. Et ekspertudvalg – ledet af professor Jørgen Søndergaard – har udarbejdet rapporten 'Et moderne arbejdsskadesystem'. Der er i rapporten 27 forslag til, hvordan arbejdsskadeområdet kan moderniseres. Regeringen har tidligere meldt ud, at en arbejdsskadereform vil bygge på denne rapport. Og jeg vurderer, at der i rapporten er mange stærke anbefalinger, som vil gavne os som faggruppe.

Men desværre er der i rapporten ikke mange linjer om ansatte, som har fået en erhvervssygdom ved at have været udsat for et stort psykisk arbejdspress igennem en længere periode. Hvis regeringen mod forventning alligevel kommer med et reformudspil i denne folketingsperiode, så er vores ønske, at ansatte, der rammes af en arbejdsskade, i fremtiden skal stilles lige. Der skal ikke skabes et A- og B- hold af dem, der er kommet til skade på arbejdet – alt efter, om de er faldet ned fra en stige eller over længere tid rammes på psyken på grund af arbejde.

Og selvom vi endnu ikke har fået den ønskede arbejdsskadereform, så arbejder vi ufortrødent og konstruktivt videre for, at erhvervssygdomme tænkes ind – og sidestilles – i en kommende reform.

Vi har siden kongressen 2014 haft fokus på, at arbejdsmiljø og faglighed er hinandens forudsætninger og som sådan går hånd i hånd. Dette arbejde fortsætter også i denne sammenhæng.

INDHOLD

04

FOTO: MARTIN BUBANDT

04 FØR KONGRESSEN

Socialpædagoger spiller en rolle og er nødvendige på stadig flere velfærdsområder, og deres kompetencer skal bringes i spil endnu flere steder. Vi har som faggruppe taget vores del af ansvaret for at tænke i løsninger, og det vil vi også gøre fremover – men hvis kvaliteten skal holdes i tilbuddet til borgerne, og arbejdspladserne skal være attraktive, så må de offentlige arbejdsgivere påtage sig deres ansvar for området, siger forbundsformand Benny Andersen i et stort interview forud for forbundets kongres i november. Han kigger både tilbage på den forløbne kongresperiode, på udfordringer og problemer, der er løst eller består, på medlemsdemokrati, ytringsfrihed og på hvad en kamporganisation i hans øjne er for en størrelse – og han kigger frem mod fx OK 2018, hvor netop den attraktive arbejdsplads efter hans mening bør være et centralt emne

04 Vi er de nødvendige**16 UDVIKLINGSHÆMMEDE**

'På Solsikken har vi altid haft et højt fagligt niveau, men det her område var der ikke rigtig nogen, der tog ansvar for. Der er tale om mennesker, som har brug for hjælp og støtte på alle livets områder, men i forhold til beboernes seksualitet stod vi ofte magtesløse'. Sådan fortæller socialpædagog Heike Wraa, der besluttede at tage ansvaret på sig. Hun tog en diplomuddannelse og har siden stået i spidsen for arbejdet med seksuelle handleplaner, som har givet personalet sikkerhed i arbejdet med beboernes seksualitet

16 Drag omsorg for seksualiteten**20 FAGPOLITIK**

Fagbevægelsen har aldrig været mere relevant end nu, for der er pres på arbejdsvilkårene. Sådan lyder det fra 27-årige Tine Sofie Børlum, der var en af deltagerne i Kreds Midt- og Vestjyllands debataften om fagbevægelsens rolle. For hvor skal fagforeningen bevæge sig hen? Hvad bør være mærkesagerne? Og hvordan kan man imødekomme flere unge?

20 Hvor skal vi hen med fagforeningen?**22** Fagligt aktiv – på mange måder**24 SOCIALPOLITIK**
Familieplejere efterlyser supervision**25 DEMENS**
Ros til regeringens handlingsplan**26 VOKSENHANDICAPPEDE**
De får ikke de ydelser, de har behov for**27 ARBEJDSKADER**
Argumenter førte til dispensation**28 LOVKATALOG**
Klar med køreplan på socialområdet**28 MINDEORD****29 KONTANTHJÆLPSLOFT**
Kan spænde ben for socialpædagogik**30 KREDSGENERALFORSAMLINGER**
Ti generalforsamlinger på fire dage. Der var gang i den fag- og socialpolitiske debat på kredsenes generalforsamlinger, hvor der blev diskuteret arbejdsmiljø, overenskomst, ytringsfrihed, faglighed, politisk indflydelse, nye jobområder og meget mere. Tag med på turné rundt til alle ti generalforsamlinger**20** Kredsgeneralforsamlinger**40 LÆSERBREV**

A close-up photograph of a dark, weathered wooden door. The door features a prominent handle and a decorative panel with a geometric design. The lighting is dramatic, highlighting the texture and grain of the wood.

Vi er de nødvendige

FØR KONGRESSEN

Vi må og skal være dem, der skubber på for at finde løsninger – de rigtige løsninger – til gavn for borgerne, og kittet i den indsats er vores faglighed – den er ledetråden for vores arbejde

Vi har gjort os til en nødvendig del af en række velfærdsløsninger, siger Socialpædagogernes formand Benny Andersen forud for kongressen. Nu skal arbejdsgiverne tage et langt større ansvar for at sikre indsatsen for de udsatte borgere, mener han

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk
Foto: Martin Bubandt

Selvfølge kan det ikke lade sig gøre. Selvfølgelig kan man ikke spørge en forbundsformand, hvad der er dét vigtigste billede på nethinden – dén vigtigste begivenhed i forbundsregi – siden sidste kongres i 2014 og så regne med, at han giver ét svar. For selvfølgelig er der en række billeder, der melder sig, når man skal se tilbage på to år med masser af aktiviteter og hændelser i en fagforening som Socialpædagogerne med medlemsfremgang, med politisk bevågenhed og med både gode og triste hændelser.

Benny Andersens første bud er 'fagforening classic' og handler om det store dyr i åbenbaringen i overenskomstforhandlingerne i 2015: Arbejdstidsaftalen.

– Jeg synes, det var stort, at vi fik indgået en arbejdstidsaftale, hvor det på én gang er lykkedes at tage udgangspunkt i den særlige måde, rigtig mange af vores medlemmer arbejder på, som kan bruges konkret ude i hverdagen, og som samtidig har en arbejdsmiljøvinkel og sikrer en god balance mellem arbejdsliv, fritid og privatliv. Det lå altså ikke lige i kortene, at vi skulle kunne få landet sådan en langtidsholdbar og solid aftale. Men det lykkedes, og det er, synes jeg, et godt billede på, at vi er en fagforening, hvor indsatserne rammer ned i medlemmernes hverdag.

Men den hverdag er ikke altid let. Der har også i de forløbne år været uheldige og tragiske episoder på socialpædagogiske arbejdspladser og et bredt pres på de rammer, mange arbejder i.

– Det er selvfølgelig et manende og stærkt billede, jeg har på nethinden: Pressede medarbejdere, der oplever, at deres rammer og muligheder

for arbejdet med borgerne bliver forringet, og som i værste fald gør, at de selv bliver udsatte. Det piner os at se statistikkerne, der viser dårligt arbejdsmiljø og svære arbejdsforhold på en række felter, siger Benny Andersen.

Netop arbejdsmiljøet har stået i fokus siden kongressen i 2014, hvor de delegerede vedtog en ny strategi på området. Og det næste billede, der melder sig hos forbundsformanden, stammer fra den temadag for trioen – tillidsrepræsentanterne, lederne og arbejdsmiljørepræsentanterne – som forbundet holdt i Herning i foråret.

– Det er en svær dagsorden. Men så meget desto mere fantastisk var det at opleve stemningen blandt 500 ledere, TR'er og AMR'er på trio-dagen og høre, hvordan deres tilgang var. Beskeden fra Herning var klar: Vi vil noget, vi tør noget, og vi gør noget. Det, synes jeg, giver et godt billede af, hvem vi er som faggruppe, siger Benny Andersen.

Den samme faglige tydelighed og styrke er hans fjerde billede:

– Den møder jeg jo mange, mange steder: På mine arbejdspladsbesøg, på konferencer, til medlemsmøder og på alle de felter, socialpædagoger arbejder. Den faglige stolthed er simpelthen bærende – og det er altså stærkt at møde.

En af de måder, det også manifesterer sig på, er i arbejdet med 'Socialpædagogerne i fremtiden', forbundets faglige udviklingsstrategi. Her peger Benny Andersen som det femte og sidste billede på det arbejde, der er foregået lokalt i kredsene.

– Vi mente selvfølgelig, at det var den rigtige retning, men det er jo ikke til helt at vide, hvordan sådan en strategi bliver taget imod, når den skal udfoldes. Men der må jeg bare sige, at her har vi ramt noget rigtigt. Og den måde, man ude i kredsen har grebet det an på, hvor de på hver deres måde har fået engageret medlemmerne, det er virkelig opløftende. Og det tegner godt for den vej, vi skal videre af, siger Benny Andersen.

Synlige eller ej

Nu har du nævnt nogle af de ting, der er gået godt – men hvad skal være den samlende tråd i det videre arbejde?

– Vi skal netop bygge videre på de elementer, som også er grundlaget for den faglige stolthed, jeg lige nævnte. For hvad kommer den af, og

Kongressen og formanden

Benny Andersen blev valgt til forbundsformand i 2010 og stiller altså op til genvalg for tredje gang på forbundets kongres, der finder sted fra 15. til 17. november i Nyborg under overskriften 'Styrke til at være noget for andre'.

Du kan læse meget mere om kongressens temaer i det kommende nummer af Socialpædagogen, der udkommer 4. november, og på forbundets hjemmeside på www.sl.dk/kongres

hvordan styrker vi den? Som jeg ser det, er der i hvert fald et par ting, vi skal arbejde med: Der er for det første vores viden, den socialpædagogiske faglighed, Faget med stort F og det engagement, der ligger i det, for de borgere, vi arbejder for. Det er det med både at have hjerne og hjerte med – hele grunden til, hvorfor man er socialpædagog. For det andet er vi på en lang række områder udfordret og har svære arbejdsbetingelser. De vilkår og rammer, det socialpædagogiske arbejde foregår i, kræver en meget konkret indsats – både politisk og ude i hverdagen på arbejdspladserne. Det kræver vores engagement. Vi må og skal være dem, der skubber på for at finde løsninger – de rigtige løsninger – til gavn for borgerne, og kittet i den indsats er vores faglighed – den er ledetråden for vores arbejde.

Men når du taler om løsninger, så er der jo medlemmer, der synes, at Socialpædagogerne ikke er synlige nok med en kritisk tilgang – at forbundet ikke er nok i frontlinjen. Hvad siger du til det?

– Når de oplever det, så oplever de det. Det kan jeg jo ikke betvivle. Men jeg må spørge: Hvad er synlighed. Jo, det er at være i pressen og på tv – men det er også så meget andet. Man kan altså få indflydelse på mange måder – også på andre måder end, at formanden er på tv. Tag fx det arbejde, vores kredse gør rundt omkring i kommunerne, hvor kredsformændene og -bestyrelserne påvirker de lokale beslutninger – det har båret frugt på en måde, der måske ikke er synlig i det

store billede, men som virker konkret. Det samme gør det, når vores ledere og tillidsrepræsentanter bliver inddraget i, hvordan et konkret socialt tilbud skal se ud, fordi forvaltningerne stoler på deres faglighed. Og når vi er ude på arbejdspladser og på konferencer og til møder med politikere, hvor vi sammen med andre fagfolk og eksperter spiller ind med vores viden og bidrager til at ændre kursen på vores område i den retning, vi gerne vil.

Men det er jo ikke så synligt i det store billede, du taler om – og det er vel det, nogle medlemmer efterlyser?

– Ja, og jeg synes bestemt også, at det er positivt, at medlemmerne vil have, at vi skal være synlige – som forbund og som fag. Og det er da også en balance, vi skal holde mellem at sidde med dér, hvor vi kan forhandle os til indflydelse ved at spille med og komme med løsninger, og så de situationer, hvor vi må og skal sige fra. Men jeg synes godt, vi kan holde den balance, og jeg synes også, at vi er blevet bedre til at vise, hvordan vi opnår resultater.

– Men det kan vi selvfølgelig blive endnu bedre til – og det er da også op ad bakke nogle gange. Vi har jo ikke altid politisk medvind, og det skal da også være en del af synligheden, at det ikke altid lykkes. Tag fx arbejdsmiljøet. Der har vi da fået ros for vores indsats – men det er jo ikke lykkedes at knække kurven og nedbringe antallet af psykiske arbejdsskader.

– Jeg tror, at vi skal tænke det her med synlighed ud af boksen. Vi sidder med ved politiske

Når nogle medlemmer [...] oplever manglende synlighed, må vi spørge os selv: Er vi så i tilstrækkelig grad dér, hvor medlemmerne er?

Jeg har det sådan, at hvis vi kun ville gå efter indflydelse, når det var vores venner, der sad ved magten, så ville vi ikke være vores opgave som fagforbund voksne. Skulle vi så sætte kontingentet ned, når 'de andre' var ved magten, fordi vi så bare kunne slå op i banen?

forhandlinger og når bestemt gode resultater, vi er på facebook og de andre sociale medier, og vi er sørme også i presse og tv. Men når nogle medlemmer alligevel oplever manglende synlighed, må vi spørge os selv: Er vi så i tilstrækkelig grad dér, hvor medlemmerne er? Og det er også noget af det, vi lægger op til at arbejde med i de kommende år.

De gode alliancer

En af de måder, Socialpædagerne søger indflydelse på, er gennem alliancer med fx andre faglige organisationer, men også med pårørende- og brugerorganisationer og med politiske partier. Og det er en vej, forbundet kommer til at fortsætte af, siger Benny Andersen:

– Det er helt afgørende for os. Det, at vi kan diskutere og formulere fælles debatudspil med fx de forskellige faggrupper inden for psykiatrien eller aktuelt i forhold til debatten om revisionen af voksenbestemmelserne i Serviceloven, det baner vej. Det betyder, at vi kan gøre vores fag forståeligt og kendt for andre – og dermed anerkendt.

– Vores fag, som måske har levet et lidt 'usynligt liv' på grund af den gruppe borgere, vi arbejder med, får en anden betydning med de her alliancer, der placerer os og socialpædagogikken som sådan centralt – specielt i forhold til traditionelt videnstunge fag som de lægefaglige. Det kan være med til at tegne hele billedet af de mennesker, vi arbejder med, så det ikke kun handler om sygdom og diagnose, men også om det andet menneske, der kan gøre godt og give glæde for fx en psykisk syg. Det er fuldstændig afgørende, at debatten ikke kun handler om, hvordan vi kan gøre folk 'raske', men også om livsmuligheder. Og ved stædigt at vise, hvordan vi kan gøre en forskel, kan vi få andre faggrupper med på vores tilgang – så de kan se os socialpædagoger som, ja, en stor del af løsningen.

– Det er også derfor, vi fortsat skal forfølge den vidensdagsorden, vi selv har sat i søen. Vi skal ikke læne os op af trosbekendelser. Vi skal have viden om anbringelser og psykisk syge osv., så vi kan gøre det rigtige – og her kan og skal vi også bruge de alliancer, vi kan drage fordele af.

Klare politiske grænser

Men her vil nogle medlemmer nok være skeptiske over for, at forbundet binder sig i politiske allian-

cer, og at det har for høj en pris – er der ikke grænser for, hvor tæt forbundet skal være på politikere og partier?

– Selvfølgelig er der en grænse. Og den går meget skarpt ved menneskesynet og de grundlæggede værdier. Det mener jeg da også er helt tydeligt i de politiske debatter. Men hvis vi skal ændre på tingene, skal vi jo være i dialog også med dem, vi er uenige med. Vi vil være i dialog med socialministeren og regeringen uanset dens farve. Og hvis man ude lokalt i byrådene kan fremme socialpædagogernes og borgernes vilkår ved at arbejde sammen med det eller det parti – om det Dansk Folkeparti eller andre – så gør vi det. Det betyder jo ikke, at vi køber 'hele pakken'.

– Jeg har det sådan, at hvis vi kun ville gå efter indflydelse, når det var vores venner, der sad ved magten, så ville vi ikke være vores opgave som fagforbund voksne. Skulle vi så sætte kontingentet ned, når 'de andre' var ved magten, fordi vi så bare kunne slå op i banen? Det fører altså ikke til mange ændringer, hvis vi kun sidder lårene af dem, vi er enige med.

– Men ja, selvfølgelig er der grænser – klare grænser. Vi lægger klar afstand til retorikken fra Inger Støjberg (udlændinge-, integrations- og boligminister, *red.*), der jo kun vil tale om de uledsagede flygtningebørns behov for en fast hånd og om at spærre dem inde, og som afviser nødvendigheden af en pædagogisk tilgang. Og jeg bliver da vist heller aldrig enig med Karen Ellemann (social- og indenrigsminister, *red.*) om familieplejeområdet – og om, at det også fortsat vil være nogle børn, der har nogle behov, som gør, at en anbringelse på en døgninstitution er det rigtige. Men derfor skal jeg jo kunne tale med hende om alle mulige andre ting. Og jeg skal jo fx kunne forklare, hvordan vores opgave som socialpædagoger hænger sammen med de her børn og unges hverdag. Hvis ikke vi som forbund, og jeg som formand, kan det og kan føre vores faglighed på banen i den sammenhæng, så synes jeg først, at medlemmerne med rette kunne sætte spørgsmålstegn ved vores arbejde. Der skal jo komme noget ud af det.

– Det er sandt, at kontakten til politikerne fylder mere nu – men det er på den gode måde, synes jeg. Og det gælder jo både for vores ledere, TR'erne og ude i kredsene: Vi skal være

Vi skal være nogle,
som politikerne og
forvaltningerne ikke
kan overse. Vi skal
være nødvendige for
at løfte opgaverne og
løse problemerne.
Det betyder ikke,
at vi ikke kan være
kritiske. Det kan vi
– og det skal vi, og
det er vi, når det er
nødvendigt

Er det meningen med kontanthjælpsloftet, at tusindvis af børn skal skubbes længere væk fra et godt liv? Er det meningen, at udsatte handicappede skal fratages nogle grundlæggende livsmuligheder? Man må da stå ved det, når man rammer udsatte borgere på deres hverdag

nødvendige. Vi skal være nogle, som politikerne og forvaltningerne ikke kan overse. Vi skal være nødvendige for at løfte opgaverne og løse problemerne. Det betyder ikke, at vi ikke kan være kritiske. Det kan vi – og det skal vi, og det er vi, når det er nødvendigt. Og det kan vi være, når vi samtidig har bud på løsninger – som vi har haft det, når det handler om den tidlige indsats og om mellembformer.

Siger et, gør noget andet

Nu nævner du selv den siddende regering og den grundlæggende uenighed, du ser – men hvad har den aktuelle politiske situation konkret betydet på det socialpolitiske felt?

– Den har grundlæggende betydet, at der er nogle kolossale modsætninger mellem det, der fra regeringens side bliver sagt, og det, der bliver gjort på en række felter. Tag fx kontanthjælpsloftet: Man signalerer, at man vil hjælpe de udsatte familier, mens man i realiteten og imod al erfaring tror, at bare man presser folk ud over kanten, så hjælper det nok. Det har været på samme måde i debatten om psykiatriområdet, og det samme så vi med voksenansvarsloven, hvor man havde en meget 'magt og tvang' -tilgang til det hele. Det sidste endte så sådan nogenlunde – bl.a. via pres fra os – men man må spørge: Hvordan er det, man som udgangspunkt ser på de her drenge og piger? Og på de handicappede og udsatte grupper, det handler om i andre sammenhænge?

– Du kan også tage miseren om voksenbestemmelserne. Det startede med, at KL klagede over, at området var for dyrt og for svært at styre. Det blev så pakket ind i snak om regelforenkling og kamp mod bureaukrati – mens der i realiteten var tale om en udhuling af borgernes rettigheder.

– Jeg synes, der er en dobbelthed og en uærlighed i det, hvor man siger ét og gør noget andet. Gå dog ud og sig det, hvis man vil nedprioritere nogle borgeres rettigheder. Er det meningen med kontanthjælpsloftet, at tusindvis af børn skal skubbes længere væk fra et godt liv? Er det meningen, at udsatte handicappede skal fratages nogle grundlæggende livsmuligheder? Man må da stå ved det, når man rammer udsatte borgere på deres hverdag.

Meget på spil

Men er Socialpædagogerne som forbund selv gode nok til at sige de her ting højt?

– Vi skal jo kunne begge dele. Tag fx debatten om magtanvendelse. Man minimerer jo ikke anvendelsen af tvang ved at udvide mulighederne for at bruge den. Men det er de politikere, vi som

borgere har valgt, der vil den vej – og så er det vores opgave at bløde det op. Ved at sige fra og ved at vise andre veje.

– Der har været luftet tanker om en arbejds-skadereform, hvor vi risikerer at få et A- og et B-hold. Det er afgørende for os, at det ikke bliver sådan. At vi ikke ender i situation, hvor de synlige ulykker får ressourcer og opmærksomhed, mens den 'usynlige' nedslidning og de psykiske langtidsskader bliver glemt. Igen er det noget med menneskesynet. Det er da åbenlyst – og rigtigt – at den stilladsarbejder, der er blevet offer for dårlig sikkerhed, har krav på hjælp og erstatning. Men hvad med den socialpædagog, der gennem tre-fire år – eller endnu længere – har arbejdet alene, hvor hun ikke skulle, og har været udsat for belastninger? Der er sådan en tendens til, at hun selv skal bevise, at det er arbejdet, der har skylden – og det kan jo let blive til, at det er hendes egen skyld: 'Gjorde hun nu, som reglerne og forskrifterne sagde' osv. Den diskussion ville vi jo aldrig have på den måde, hvis der var tale om en arbejdsulykke. Den tilgang må og skal ændres.

– På samme måde med reformen af voksenbestemmelserne. De ville jo få afgørende indflydelse på vores medlemmers arbejdsvilkår. Heldigvis har der ikke været flertal for at gå i den retning, regeringen lagde op til – og det er til dels vores fortjeneste. Men det er klart, at hvis vores primære arbejde som socialpædagoger bliver at kæmpe for opfyldelsen af borgernes mest indlysende behov, så bliver vi i endnu højere grad borgernes advokater. Det er vi i forvejen – og det skal vi også være til en vis grad. Men vores primære arbejde må og skal være at arbejde med borgernes livs- og udviklingsmuligheder.

– Så ja, det er rigtig meget på spil i de kommende år. Der er heldigvis også mange gode dagsordener som fx de sociale investeringer, der er blevet tilgangen i en række kommuner som bl.a. Herning og København. Det er klart – det skal ikke være en skjult sparedagsorden. Men der er muligheder, og hvis det ender godt, så har vi som faggruppe en række nye platforme – og det er jo også dem, vi rækker ud efter i vores strategi, 'Socialpædagogerne i fremtiden', som vi lægger op til at skærpe på kongressen.

Kampklar

Du har jo talt meget om Socialpædagogerne som en del af 'løsningsfagbevægelsen' – men hvordan står det til med Socialpædagogerne som kamporganisation? Det er jo også noget, som nogle medlemmer efterlyser.

For mig er en kamporganisation først og fremmest en organisation, som er på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt. Eller for at sætte det lidt på spidsen, så må 'kampen' jo handle om at få resultater og ikke bare kunne lave resolutioner. Min ambition er, at vi er på de rigtige arenaer med de rigtige redskaber

– For mig er en kamporganisation først og fremmest en organisation, som er på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt. Eller for at sætte det lidt på spidsen, så må 'kampen' jo handle om at få resultater og ikke bare kunne lave resolutioner. Min ambition er, at vi er på de rigtige arenaer med de rigtige redskaber. Og det foregår, som jeg sagde tidligere, rigtig mange steder. På Christiansborg, på rådhusene, i MED-udvalgene, på arbejdspladserne og på gader og stræder. Og det synes jeg, vi efterlever.

– Vi kan ikke bare følge et spor. Vi må gå mange veje, hvis vi vil have indflydelse og have stadfæstet vores fags betydning. Og det betyder, at vi også internt må skærpe os selv og hinanden. Vi har lige vedtaget at starte en fagpolitisk uddannelse, der skal gøre deltagerne i stand til at bringe vores politiske og faglige mål ud til flere – både kolleger og politikere. Og vi har vedtaget en ny TR-uddannelse, der skal styrke TR'ernes muligheder for at begå sig under de voldsomt omskiftelige vilkår, de har. Vi kan som forbund ikke lykkes uden TR'erne, og fremtidens TR – ja, og nutidens TR – kan ikke

nøjes med at holde øje med regler og lønsedler – de skal være *up front* med rammer og vilkår. Og dybest set er det jo det, vi kæmper for med vores vidensdagsorden og sammenhængen mellem medlemmernes vilkår og vores fag. Det handler jo om at skærpe den faglige front og blive skarpe på, hvad vi kommer med som socialpædagoger.

– Jeg ser det hele som en del af den pakke, vi har som forbund. Vi kan både forhandle arbejdstider, sørge for kompetenceudviklingsmuligheder og være stærke på den faglige støtte, når der er noget, der halter for et medlem. Og så er det selvfølgelig afgørende, at vi også er en fagforening med tilbud til de medlemmer, der ikke har problemer af akut karakter – og de er heldigvis langt de fleste. Derfor har vi en kollektiv lønforsikring, en karriererådgivning og de faglige selskaber og netværk. Læg det sammen med de politiske slagsmål, vi tager på en lang række fronter, så synes jeg faktisk, vi er ret så kampklare.

– Og så er det da bestemt værd at huske på, at vi modsat mange andre har medlemsfremgang – og det er, tror jeg, fordi vi er vedkommende og

Vi skal huske på, at der er skabt op mod 1.000 flere socialpædagogiske arbejdspladser, altså nye stillinger, siden maj 2014. Så noget må vi jo gøre rigtigt i vores arbejde med at sætte fokus på den socialpædagogiske faglighed og det, den kan. Vi må jo være nødvendige

fagligt dybt relevante. Og vi skal huske på, at der er skabt op mod 1.000 flere socialpædagogiske arbejdspladser, altså nye stillinger, siden maj 2014. Så noget må vi jo gøre rigtigt i vores arbejde med at sætte fokus på den socialpædagogiske faglighed og det, den kan. Vi må jo være nødvendige.

Fusion og OK 2018

Men en ting er Socialpædagogernes kampklarhed og -styrke. Hvad med den samlede fagbevægelse? Til næste år skal LO og FTF på deres respektive kongresser tage stilling til en evt. fusion mellem de to hovedforbund, der skal samle – og dermed styrke – fagbevægelsen som sådan. Og det ser Benny Andersen som den rigtige vej – hvis altså man kan mødes om en meningsfuld 'grundlov':

– En fusion er en god idé, fordi den med det rette indhold giver fagbevægelsen en langt stærkere stemme, den sætter fokus på sammenhængene mellem de offentligt ansatte og de privatansatte og tydeliggør, hvordan vi er forudsætningen for hinanden. Det handler jo basalt set om solidaritet. Når der i forbindelse med trepartsforhandlingerne blev lavet aftaler om flere praktikpladser og et løft, der skal skabe flere faglærte, er det jo ikke noget, der direkte betyder noget for os. Men det gør det så alligevel, for som jeg har sagt ved flere lejligheder, så er det en forudsætning for vores fælles velfærd, at det også går godt i den private sektor. Så vi glæder os da over det på både de andre organisationers og på samfundets vegne.

Når det gælder offentligt ansatte, har Benny Andersen allerede blikket rettet mod de kommende overenskomstforhandlinger på det offentlige område i 2018.

– Jeg mener, at vi via OK-systemet skal arbejde for, at det bliver langt mere attraktivt at være offentligt ansat. Det må være i begge parter klare interesse. Vi ved fra forskningen, at når man som medarbejder får mere indflydelse, bliver inddraget i tilrettelæggelsen af sit eget arbejde, så giver det mere arbejdsglæde og mere ejerskab. Det var jo også de tanker, der lå bag tillidsreformen, og vi ved fra vores eget arbejde i forbundsregi med reformen med vores uddannelse af ambassadører blandt ledere og TR'er, at det virker. Så det vil

være imod al fornuft, hvis arbejdsgiverne tror, der kommer noget godt ud af at minimere medarbejdernes indflydelse. Det synes jeg, at vi skal gå ind og udfordre arbejdsgiverne på over en bred front ved OK 2018-forhandlingerne. Altså at få skabt bedre rammer og vilkår for at kunne lykkes med vores arbejde.

Stadig på vej

Forud for sidste kongres lavede vi et tilsvarende statusinterview, og jeg vil godt gribe lidt fat i nogle af de ting, du talte om dengang i 2014. Først nogle af de indsatser, der lå foran forbundet dengang – fx det videre arbejde med strategien 'Socialpædagogerne i fremtiden'. Er det gået, som du håbede?

– Det arbejde har jo meget handlet om faget – om vores kernefaglighed: Hvad er det, vi kan? Det kan jo godt virke lidt indadvendt, men som jeg nævnte i starten, så har det virkelig været en god investering. Den vilje og det engagement, de medlemmer, der har deltaget i arbejdet, har lagt for dagen, har gjort os så meget klogere og stærkere. Nu skal vi tænke ud af boksen. Nu skal det her for alvor ud og leve på arbejdspladserne, og vi skal i endnu højere grad vende os ud mod kommunerne og regionerne, som nogle der kan, vil og tør – det er noget af det, vi skal debattere og nå til enighed om på kongressen.

Så er der hele paradigmeskiftet på anbringelsesområdet – over mod en tidlig indsats. Det er vel næppe landet endnu?

– Nej, slet ikke. Men jeg synes, vi kan være godt tilfredse med retningen og med vores rolle i udviklingen. Vi skal selvfølgelig fortsætte med at påpege, at det for det første ikke må blive en spareøvelse – det kan man være ganske bekymret for i en række kommuner. Det skal være en klog, langsigtet investering, der ikke nødvendigvis kan ses på tallene til næste år, og ikke en dum, kortsigtet besparelse. Og for det andet handler det ikke bare om forvaltningstiltag og er gjort ved at ansætte flere sagsbehandlere. Den handler om den rette faglige indsats på alle indsatstrin. Man kan træffe nok så mange fine afgørelser – der skal være den rette faglighed til et bære dem igen. Og jeg tror på det: Da vi for nylig holdt vores

Det vil være imod al fornuft, hvis arbejdsgiverne tror, der kommer noget godt ud af at minimere medarbejdernes indflydelse. Dét synes jeg, vi skal gå ind og udfordre arbejdsgiverne på over en bred front ved OK 2018-forhandlingerne

store anbringelseskonference, var 60 kommuner repræsenteret, og når kredsene så bagefter følger op, så breder ringene sig jo i vandet.

I 2014 snakkede du også om presset på fagligheden – dengang talte vi meget om afspecialisering. Er det en fare, der er drevet over?

– Nej – det er stadig et opmærksomhedspunkt. Vi skal selvfølgelig arbejde for, at den rette faglighed bliver bevaret – fx på småbørnsområdet og på senhjerneskadeområdet. Men vi må også se på specialisering på en anden måde, end vi før har gjort. Det betyder ikke, at vi skal købe snakken om 'nyspecialisering' unuanceret. Der er masser af udfordringer. Og vi må også se i øjnene, at der er tilbud, der har borgere med måske 45 komplicerede problemstillinger – og at der er nogle, der ikke får de tilbud, de burde få. Men vi må samtidig se på, om vores faglighed i en række sammenhænge kan være der på andre måder – på fx anbringelsesområdet. At vores viden og faglighed ikke er knyttet til murstene og en bestemt matrikel.

Tilsynsreformen var det helt store, dér tilbage i 2014 – gav den det faglige løft, der var intentionen?

– Den virker – men den er ikke perfekt og ikke på plads. Men både politisk og lovgivningsmæssigt er den med til at skubbe til erkendelsen af, at faglighed og ressourcer og resultater hænger sammen. På den positive side kan man sige, at det nu ikke længere er overladt til den enkelte kommune og det enkelte tilbud at afgøre, hvad der er et passende fagligt kvalitetsniveau. På den anden side så, ja, har der været sager om lukninger mv. Men nu er vi da sikre på at få et svar og noget at forholde os til.

Ansvar skal placeres

Du snakkede også i 2014 om krydspresset mellem fagligheden i hverdagen og de ressourcer, der var...

– Ja, og det er der jo stadig. Og det ville være at stikke os selv blår i øjnene at sige, at det ikke vil være der uanset, hvad pokker der sker på den store politiske scene. Der kommer måske snart et folketingsvalg, og næste år kommer der i hvert fald et kommunalvalg. Men uanset hvad, vil der være prioriteringer og ressourceknaphed på vores

område. Men det betyder bare, at det er endnu vigtigere, at den rigtige faglighed er til stede på vores arbejdspladser. Også når der ikke flyder mælk og honning. Det skal vi kunne stå fast på som professionelle.

– Men det må ikke blive sådan, at rammerne for at kunne lykkes og give borgerne den rigtige støtte, bare skal være den enkelte arbejdsplads og da slet ikke den enkelte socialpædagogs ansvar. Det er jo i højeste grad også den kommunale arbejdsgivers ansvar. Og der gør kommunerne slet ikke nok. Det underminerer den faglige stolthed og dermed opgaveløsningen i en ond spiral. Der må og skal kommunerne tage en langt større del af deres ansvar på sig.

– Her synes jeg så også bare, vi må kigge på os selv som forbund og sige: Det har vi ikke været gode nok til at sørge for. Vi har ikke været gode nok til at sikre den rette placering af ansvaret. Fx ansvaret for om kommunerne ansætter folk med den rette faglighed. Og ansvaret for at voldsepisoderne på en arbejdsplads fortsætter, hvis ressourcerne til, at der skal være de to på vagt, som reglerne siger, ikke er der.

– Jeg kan jo ikke skaffe penge til driften og sikre serviceniveauet ude i den enkelte kommune. Der må arbejdsgiveren tage deres del. Vi har taget vores del af ansvaret – og ja, vi har været for tilbageholdende med at afkræve arbejdsgiverne deres ansvar. Det skal der laves om på – bl.a. via OK 2018-forhandlingerne, som jeg nævnte. Det må da være i arbejdsgivernes interesse at sikre attraktive arbejdspladser, der har den rette faglighed og den store arbejdsglæde, der sikrer tillid og tilfredshed med tilbuddene til borgerne.

Hva' med ytringsfriheden?

Sidst talte du også om medlemmernes ytringsfrihed – hvordan står det til med den?

– Det har vi ikke taget alvorligt nok som forbund – og det har jeg nok heller ikke selv. Men det er fortsat et stort problem for mange, og noget som desværre præger debatkulturen på vores område og inden for det offentlige i det hele taget – det ved vi fra undersøgelser fra andre forbund. Det er selvfølgelig også et arbejdsgiveransvar – og et Christiansborg-ansvar. Og det kan da meget vel være et vigtigt punkt, når vi, som jeg håber og tror,

gør den attraktive arbejdsplads til en central del af OK 2018-forhandlingerne.

– Som arbejdsgiver skal man ikke bare kunne tåle, nej, man skal forvente, at medarbejderne, fagpersonerne, fortæller om konsekvenserne af planer og beslutninger fra politikere eller forvaltninger. Men det er slet, slet ikke tilfældet alle steder – så meget ved vi, og det hører jeg jo også fra både tillidsvalgte og andre medlemmer, jeg møder. Men nej, vi ved ikke nok. Som forbund mangler vi viden om, hvordan medlemmerne oplever det i hverdagen. Det kan jeg kun sige, at det må vi rette op på.

Dialog og løsninger

Nu så vi så to år tilbage. Dengang var overskriften på interviewet: 'Vi er nået langt – vi skal videre'. Hvor langt videre er forbundet så kommet om to år?

– Om to år har vi fået sat endnu mere fokus på rammer og vilkår – ikke mindst i OK 2018-forhandlingerne. Det er da indlysende for en fagforening som os. Og så er vi blevet endnu mere vedkommende for *alle* vores medlemmer – fx gennem de faglige selskaber, der allerede er i gang og bliver yderlige ud- og opbygget i de kommende år. Og med 'Socialpædagogerne i fremtiden' vil vi have sat en dagsorden i endnu flere kommuner og regioner.

Det med at være vedkommende handler vel også om medlemsdemokratiet – er det velsmurt?

– Jeg synes, at det grundlæggende fungerer godt – jeg synes ikke, at vi har et demokratisk problem. Vi kan træffe beslutninger og handle, vi

har de formelle organer, hvor man kan blive hørt som medlem og påvirke beslutningerne. Men så har vi altså også alt det 'ved siden af': Medlemsmøderne, arbejdspladsbesøgene, konferencer og kurser og alle de andre mere uformelle møder mellem os valgte og medlemmerne. Og vi lytter jo. Vi lytter for pokker da til, hvad det er, der trykker ude i hverdagen som socialpædagog på en døgninstitution, på et botilbud, som ansat på et socialpsykiatrisk tilbud eller som plejefamilie – og alle de andre steder, medlemmerne er. Og vi lytter til alt det, der lykkes og virker. Det putter vi ind i de besluttende organer hos os selv, og det tager vi med os til møder med politikerne på Christiansborg og i kommunerne. Derfor er det også super vigtigt med de møder og den dialog – og det skal vi da holde fast i de kommende år.

Men hvad skal overskriften så være på interviewet før den næste kongres?

– Uha, det er da svært at gøre det så kort – måske skal den bare være som i 2014? Nej, men jeg håber da, at vi også dér kan pege på en række konkrete løsninger, der har givet socialpædagogerne bedre muligheder for at lykkes med deres arbejde. Og det ved jeg godt, at jeg har talt meget om her – vores fokus på medlemmernes muligheder. Det står bestemt ikke i modsætning til arbejdet for borgernes interesser. Jeg synes bare, at det er på tide, at arbejdsgiversiden tager en langt større og mere rimelig del af ansvaret for borgernes muligheder og livskvalitet. Så skal vi nok være klar til at levere vores solide faglige indsats. ■

Som arbejdsgiver skal man ikke bare kunne tåle, nej, man skal forvente, at medarbejderne, fagpersonerne, fortæller om konsekvenserne af planer og beslutninger fra politikere eller forvaltninger. Men det er slet, slet ikke tilfældet alle steder

UDVIKLINGSHÆMMEDE

Emnet er kompliceret, fordi seksualitet som udgangspunkt er et privat område og derfor et vanskeligt felt at bevæge sig ind på

Heike Wraa, socialpædagog og seksualvejleder

Drag omsorg for seksualiteten

Socialpædagog Heike Wraa fungerer som seksualvejleder på Solsikken, og med sin diplomuddannelse har hun bl.a. stået i spidsen for arbejdet med seksuelle handleplaner, som har givet bostedets personale sikkerhed i arbejdet med beboernes seksualitet

Af Trine Kit Jensen, redaktionen@sl.dk
Illustration: Louise Thrane Jensen

Ligesom alle andre har udviklingshæmmede en seksualitet, men spørgsmål af seksuel karakter kan være vanskelige at tackle for personalet. Det oplevede socialpædagog Heike Wraa, der i otte år har været ansat på bostedet Solsikken i Voerladegård ved Skanderborg. Derfor valgte hun i 2012 at begynde på en diplomuddannelse i seksualvejledning på Via University College i Aarhus og fungerer nu som seksualvejleder på bostedet, der huser 28 voksne udviklingshæmmede beboere.

– På Solsikken har vi altid haft et højt fagligt niveau, men det her område var der ikke rigtig nogen, der tog ansvar for. Der er tale om mennesker, som har brug for hjælp og støtte på alle livets områder, men i forhold til beboernes seksualitet stod vi ofte magtesløse, siger Heike Wraa.

Heike Wraa oplevede bl.a., at udadreagerende adfærd og indesluttethed hos beboerne kunne bunde i seksuelle frustrationer, som personalet havde svært ved at håndtere. Fx opstod der akavede situationer, når hun selv eller kollegerne kom ind til beboere, der var i færd med at tilfredsstille sig selv – eller rettere – forsøgte på det.

– Rigtig mange af vores mandlige beboere prøver at onanere, men kan ikke altid finde ud af at

gøre det på en måde, så de får noget ud af det. Det kan man jo godt forstå, de bliver frustrerede over, men bl.a. på grund af blufærdighed kan det være svært for mange at spørge ind til det. Den typiske reaktion var derfor at smile lidt forlegent og lukke døren igen med bemærkningen: 'Undskyld, jeg var ikke klar over, at du hyggede dig' – og så håbe på, at de klarede det, fortæller hun.

Ud over de personlige barrierer, der kan spille ind, peger Heike Wraa på, at seksualitet indtil for ganske nylig ikke har været på skemaet på pædagoguddannelsen. Det skete først med den nye uddannelsesbekendtgørelse, der kom i 2014. Ude på bostederne mangler der derfor også viden om, hvordan seksuelle spørgsmål og problematikker kan tages op med beboerne.

– Emnet er kompliceret, fordi seksualitet som udgangspunkt er et privat område og derfor et vanskeligt felt at bevæge sig ind på. Samtidig skal du forholde dig til de udviklingshæmmedes kommunikationsniveau, og skal du håndtere seksualvejledningen professionelt, er du nødt til at have en baggrund for at gøre det, siger hun.

Havde ikke redskaberne

Den direkte anledning til, at Heike Wraa valgte at gå i gang med seksualvejlederuddannelsen var en konkret situation omkring en beboer på Solsikken.

– Vi havde en problematik omkring en ellers sød og rar mandlig beboer, som indimellem kom til at røre det kvindelige personale på brysterne. Fordi vi som personalegruppe ikke rigtig vidste, hvordan vi skulle håndtere det, blev der indkaldt en seksualvejleder udefra, som holdt et oplæg og snakkede med os. Hun sluttede med at sige, at vi skulle lave en seksuel handleplan på det. Men hvordan man lavede sådan en plan og hvad den skulle indeholde, havde vi ingen anelse om. Vi havde ikke redskaberne, og efterfølgende 'for-

svandt' problemet lidt, fordi vi ikke vidste, hvad vi skulle gøre ved det. Så var det jeg tænkte: Det her, det duer bare ikke, fortæller Heike Wraa.

Hun søgte derfor på nettet og fandt diplomuddannelsen på Via University College, der giver viden, færdigheder og kompetencer til seksualvejledning i forhold til mennesker med nedsat funktionsevne. Uddannelsen er en del af Den Sociale Diplomuddannelse, og Heike Wraa afsluttede det sidste af tre moduler ved udgangen af 2015. Også andre pædagoger på Solsikken skulle på efteruddannelse, så hun har ikke kunnet tage modulerne i rap.

Seksuelle handleplaner

De tre moduler har bl.a. omfattet undervisning i anatomi, seksuelle sygdomme, kommunikation i vejledningen, etiske og juridiske aspekter på feltet, og med den ballast føler Heike Wraa sig godt rustet.

– Uddannelsen har betydet, at der som udgangspunkt ikke er nogle spørgsmål og problemstillinger, jeg ikke vil kunne gå ind i. Er der brug for særlig ekspertise kan jeg hjælpe med at sørge for, at beboerne bliver sendt videre til fx gynækolog, sexolog eller en terapeut, siger hun

I funktionen som seksualvejleder på Solsikken skal Heike Wraa sætte spot på problemstillinger af

seksuel karakter, undervise det øvrige personale og i hverdagen stå til rådighed for både kolleger, beboere og pårørende, hvis der er brug for råd og vejledning. Derudover står hun i spidsen for arbejdet med seksuelle handleplaner, som bostedet for nylig har taget hul på.

En handleplan kan fx komme på tale, hvis en beboer konsekvent onanerer i fællesrummene og personalet ikke kan få ham til at lade være.

– Med den viden, jeg har, kan jeg gå ind og stille nogle meget specifikke spørgsmål til, hvornår det foregår og hvad det fx er for nogle ydre stimuli, beboeren reagerer på. På den måde kan jeg spore mig ind på, hvad det er, der fører til den her adfærd og efterfølgende komme med nogle bud på, hvordan en indsats kunne se ud, siger hun.

Handleplanerne udarbejdes efter princippet om mindst mulig indgriben, og i nogle tilfælde er det kun beboerens kontaktperson, der bliver involveret, fortæller Heike Wraa.

– Hvordan der bliver arbejdet med problematikken, skal alle medarbejdere ikke nødvendigvis vide. Vi skal have respekt for, at seksualiteten er privat område, siger hun.

En seksuel handleplan kan fx også tage sigte på at hjælpe beboere i huset, der bliver kærestere. Hos et kærestepar har den mandlige part måske en meget veludviklet seksualitet, mens kvinden

Vi har jo alle sammen en seksualitet, og nogle gange ved vores beboere ikke, hvad de skal gøre ved det, der flyver rundt i kroppen på dem. Måske aner de ikke engang, at det har noget med seksualitet at gøre, fordi de ikke ved, hvad seksualitet er

Annie Svejstrup Olesen, leder, bostedet Solsikken

umiddelbart helst bare vil holde i hånden og kysse. Her handler det i første omgang om at finde ud af, om kvindens tilbageholdenhed skyldes manglende behov eller om andre ting er i spil.

– I den situation vil jeg som udgangspunkt tage en snak med hende, fx med afsæt i noget billedmateriale, for at finde ud af, om hun overhovedet har et seksuelt forhold til sin egen krop, siger Heike Wraa.

Mange problemstillinger

Som eksempler på andre problemstillinger, det kan være relevant at tage fat på i seksualvejledningen, peger Heike Wraa på, at der også blandt udviklingshæmmede findes homoseksuelle – og fordomme mod homoseksuelle.

– De kan komme fra et miljø, hvor man ser skævt til bøsser og lesbiske, og ser de fx to mænd kysse hinanden, kan de synes, at det er klamt og ulækkert. Her er det opgaven at forklare dem, at der ikke er noget galt i at være glad for en af samme køn, siger hun.

Hun peger også på, at porno i dag er let tilgængeligt på nettet. Her kan beboere have set noget, som de har svært ved at få ud af hovedet og måske har brug for en 'forklaring' på.

– De kan også være kommet ind på pædofile sider, og så må jeg fortælle dem, at det er forbudt at kigge på nøgne børn, siger hun.

I forhold til beboere, der har problemer med at finde ud af, hvordan de tilfredsstiller sig selv, kan det som led i en handleplan også være en opgave for seksualvejlederen at stå for praktisk oplæring. Den øvelse har Heike Wraa endnu ikke været ude i, men hun er afklaret med, at det ville hun godt kunne gøre uden at overskride sine personlige grænser. Samtidig betyder uddannelsen som seksualvejleder, at hun ikke behøver at frygte, at hun roder sig ud i noget, hun ikke kan styre.

– Der må selvfølgelig ikke opstå et seksuelt forhold mellem beboeren og vejlederen. For at beskytte både borgeren og mig rent juridisk ville der i det tilfælde derfor skulle stå i handleplanen, at oplæringen i onani foregår på de og de tidspunkter, på den og den måde – og at den højst må foregå 10 gange. Jeg kan ikke gå ind og hjælpe

i længere tid, og har beboeren ikke lært de her bevægelser efter 10 gange, vil det heller ikke være formålstjenligt at forsætte, siger hun.

Vigtigt område

Socialpædagog Annie Svejstrup Olesen er daglig leder af bostedet Solsikken, og hun oplever det som en klar fordel at have en seksualvejleder lige ved hånden i huset.

– Tidligere trak vi på seksualvejledere udefra, men nu har vi en vidensperson helt tæt på, som er uddannet inden for feltet og som det øvrige personale kan læne sig op ad i de her problematikker. Samtidig er Heike hele tiden med til at italesætte, at seksualiteten er et område, det er vigtigt at holde fokus på og arbejde med, siger hun.

Annie Svejstrup Olesen er også glad for, at bostedet er kommet i gang med at lave seksuelle handleplaner.

– Vi har jo alle sammen en seksualitet, og nogle gange ved vores beboere ikke, hvad de skal gøre ved det, der flyver rundt i kroppen på dem. Måske aner de ikke engang, at det har noget med seksualitet at gøre, fordi de ikke ved, hvad seksualitet er. Det kan betyde, at de får en uhensigtsmæssig adfærd, som bliver grænseoverskridende for medbeboerne. Men i samarbejde med Heike kan vi nu lave handleplaner på, hvordan vi hjælper dem til at blive mere fortrolige med deres seksualitet og være i den på en måde, der ikke generer andre, siger hun.

Lige som Heike Wraa peger også Annie Svejstrup Olesen på, at andre former for problematisk adfærd hos beboerne kan have rod i seksuelle frustrationer.

– Og får man løst op for dem, får man nogle gange også løst det andet, siger hun.

For at illustrere behovet for vejledning på det seksuelle område fortæller afdelingslederen, at bostedet flere gange har set eksempler på, at beboere har skadet sig selv i forbindelse med onani. Fx fordi de ikke har haft kendskab til, at der findes hjælpemidler.

– En kvindelige beboer har måske brugt tandbørsten, fordi den var lige ved hånden. Her ville det have været mere hensigtsmæssigt, hvis hun havde haft en dildo at stimulere sig selv med og

måske også nogle billeder at kigge på, siger Annie Svejstrup Olesen.

I forhold til beboere, der for nogles vedkommende ikke har et verbalt sprog og heller ikke altid kan forstå, hvad pædagogerne siger, er billeder i det hele taget en stor hjælp i forbindelse med seksualvejledningen, fortæller afdelingslederen. De kan fx tages i brug, når et kærestepar er på vej til at begynde at sove sammen, så kvinden ikke bliver overrasket over, at manden pludselig ser anderledes ud, fordi han er seksuelt opstemt.

– Også her er det godt for personalegruppen, at de i Heike nu har en kollega, som har noget viden og ved hvad der findes af billedmateriale, som det er godt at tale ud fra, siger hun.

Seksualitet fortolkes bredt

Både Heike Wraa og Annie Svejstrup Olesen betoner, at seksualitet på bostedet fortolkes meget bredt.

– Ikke alle vores beboere har en fuldt udviklet seksualitet, og seksualitet er ikke bare biologi, men også følelser og sanselighed. Så det handler ikke kun om onani og orgasmer, siger Heike Wraa.

Nogle beboere trænger måske bare til noget nærkontakt med andre, og det behov kan fx tilgodeses ved, at de får noget massage eller bliver tilmeldt et dansehold. Derudover fortæller Heike Wraa, at hun opfordrer sine kolleger til at huske at nusse beboerne lidt i hverdagen.

– Mange bliver kun rørt ved med gummihandsker i forbindelse med at de bliver vasket, og ud

over at være en sanselig oplevelse frigiver hudmod-hud-kontakt nogle stoffer, der har betydning for vores velbefindende, siger hun.

Solsikken er en del af Bostederne Skanderborg, hvor to medarbejdere på andre tilbud nu også er i gang med at uddanne sig til seksualvejledere. Sammen med dem er Heike Wraa i øjeblikket i gang med en proces, der både skal munde ud i en overordnet seksualpolitik for bostederne og særskilte politikker for de enkelte tilbud, som tager højde for hvilke grupper af udviklingshæmmede, de henvender sig til.

– Nogle er kognitivt meget svage, mens andre kan klare sig med hjemmevejledning en time om ugen og deres behov er derfor meget forskellige, også når det gælder seksualvejledning, fortæller Annie Svejstrup Olesen.

I processen involveres både ledelse og de tre seksualvejlederes kolleger på tilbuddene under Bostederne Skanderborg. Målet er at sikre, at der alle steder kommer fokus på omsorgen for de udviklingshæmmedes seksualitet og bliver udarbejdet retningslinjer for, hvordan man konkret tager hånd om indsatsen.

Heike Wraa oplever, at der ledelsesmæssigt nu er langt større opmærksomhed på feltet end tidligere, og samtidig oplever hun, at kollegerne på Solsikken sætter stor pris på hendes viden og arbejde som seksualvejleder.

– Det gælder både dem, der har svært ved at berøre seksuelle emner, og dem, der gerne vil, men bare ikke ved hvordan, siger hun. ■

FAGPOLITIK

Hvor skal vi hen med fagforeningen?

Fagforeninger bør prioritere arbejdsmiljøet benhårdt. Sådan lød et af budskaberne fra arbejdsmarkedsforsker Henning Jørgensen, der i Kreds Midt- og Vestjylland satte gang i en livlig diskussion om fagforeningens rolle

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Vi siger, at det er gået fra at handle om 1. maj til at handle om mig, mig, mig, og at fagforeningerne er blevet overflødige af individualiseringen. Men i virkeligheden vil de unge gerne solidaritet og fællesskab

Henning Jørgensen, arbejdsmarkedsforsker

Set udefra så det måske ikke så seriøst ud: Efter Kreds Midt- og Vestjyllands generalforsamling stod lidt mere end et halvt hundrede voksne mennesker på gulvet for skiftevis at stampe i jorden, klappe i hænderne og blævre med læberne, mens de højt sagde:

– Brrrrr!

Men selvom der var vin i glassene og en glad aftenstemning, var det skam alvorligt nok. Kreds Midt- og Vestjylland havde sat intet mindre end fagforeningens fremtid på dagsordenen – både med de store linjer i form af hele fagbevægelsens fremtid, og de mere nære: Hvad skal der lige præcis ske nu i Kreds Midt- og Vestjylland?

Og for at få debatten på glet var der både et oplæg fra arbejdsmarkedsforsker Henning Jørgensen og hjælp fra proceskonsulenterne Toscana Blues, der satte rammen om en debatform, der involverede alle. Og her spillede stamp, klap og prusten en rolle til at bryde isen og skabe energi.

– Pyha, sådan her kunne man godt starte et personalemøde, sagde en deltager glad, da hun satte sig efter introøvelsen.

De unge vil fællesskabet

Mere traditionelt gik det for sig, da Henning Jørgensen kridtede banen op med statistik fra en stor undersøgelse, hvor Center for Arbejdsmarkedsforskning ved Aalborg Universitet, CARMA, i alt har spurgt 7.000 lønmodtagere om deres holdninger til arbejdsliv og politik.

Han lagde ud med med at ridse nogle myter op for derefter at punktere dem:

– Vi siger, at det er gået fra at handle om 1. maj til at handle om mig, mig, mig og at fagforeningerne er blevet overflødige af individualiseringen.

Men i virkeligheden vil de unge gerne solidaritet og fællesskab, sagde han.

Eksempelvis begrundet næsten halvdelen af de unge fagforeningsmedlemmer under 30 år deres valg med, at de gerne vil være solidariske med kollegaerne. Da CARMA i 2002 lavede en tilsvarende undersøgelse, gjaldt det kun for en fjerdedel.

Og når man spørger de unge, der ikke er medlemmer af en fagforening, tyder det på, at der er potentiale for, at de kunne melde sig ind. Eksempelvis svarer 60 pct. af de unge under 30 år, som ikke er med i en fagforening, at fagforeninger er nødvendige for at sikre lønmodtagernes interesser.

– Kan I se, hvad jeg mener? Der ligger guld på gaden, sagde Henning Jørgensen.

– Men det er ikke de unge, der skal komme jer i møde. Det er jer, der skal komme de unge i møde, der hvor de er.

For få unge

Selv om fagforeningerne i Henning Jørgensens øjne altså har et stort potentiale for flere medlemmer, er virkeligheden i mange LO-forbund en medlemsnedgang – dette gælder dog ikke for Socialpædagogerne. Henning Jørgensen påpegede, at det i høj grad er de unge, der vælger medlemsskabet fra.

– I er blevet for midaldrende og usexede... Ja, prøv engang at se på sidemanden, så kan I se det, sagde han provokerende.

For at illustrere pointen med den skæve aldersfordeling, blev aftenens yngste deltager udpeget: 27-årige Tine Sofie Børlum, der i januar blev færdig som pædagog og nu er nyvalgt tillidsrepræsentant på Marienlund Kollegiet i Ikast, der et bosted for voksne udviklingshæmmede.

For hende er der ingen tvivl om, at medlemskabet giver stor mening.

– Fagbevægelsen har aldrig været mere relevant end nu, for der er pres på arbejdsvilkårene. Folk går på kompromis med deres egne vilkår, fordi de er bange for at blive arbejdsløse, siger hun.

Og det svar ligger godt i tråd med en af Henning Jørgensens andre pointer: Spørger man lønmodtagerne, hvad de synes, der er fagforeningens vigtigste opgave, er der ingen tvivl om, hvad der vægtes højest: Arbejdet for et bedre arbejdsmiljø.

For Tine Sofie Børlum handler det også om at få spændt et sikkerhedsnet ud under sig selv,

Fagbevægelsen har aldrig været mere relevant end nu, for der er pres på arbejdsvilkårene. Folk går på kompromis med deres egne vilkår, fordi de er bange for at blive arbejdsløse

Tine Sofie Børlum, nyuddannet socialpædagog

og om at tale de udsattes sag, og også her ligger hendes holdninger i tråd med undersøgelsens resultater: Mange unge begrundet både medlemsskabet af fagforeningen med individuelle og kollektive fordele.

Mere synlighed

Efter Henning Jørgensens foredrag blev det så tid til at kigge fremad. For hvad skal der nu helt konkret ske? Hvor skal fagforeningen – og i særdeleshed Socialpædagogernes Kreds Midt- og Vestjylland bevæge sig hen?

Ved lodtrækning blev deltagerne fordelt ved små borde, hvor de bl.a. diskuterede Henning Jørgensens oplæg og kom med skriftlige forslag til Kreds Midt- og Vestjyllands hovedbestyrelse. Alle grupperne havde fået navne fra et musikinstrument, og hos klarinetterne drejede diskussionen sig bl.a. om synlighed.

Bente Nielsen var blevet inspireret af Henning Jørgensens budskab om, at der er opbakning til fællesskabet.

– Nu var jeg selv på arbejdsmarkedet i 70'erne, og da var fagforeningerne meget større. Nu synes jeg, at vi skal blive mere synlige, sagde hun.

– Har I nogle ideer til, hvordan vi kan blive mere synlige, spurgte Jens Ole Poulsen, der havde rollen som dirigent.

– Jeg tænker, at vi skal lidt mere ud på gader og stræder, sagde Bente Nielsen.

Jens Ole Poulsen havde selv et andet bud:

– Jeg tænker, at vi ved næste kommunalvalg skal arbejde for at få socialpædagoger valgt ind i alle kommuner. Vi skal bakke op om kandidaterne ved fx at holde medlemsmøder, hvor vi kan profilere dem, foreslog han.

Svært at strejke

Spørger man aftenens yngste deltager, ser hun også gerne, at fagbevægelsen kommer til at spille en mere aktiv rolle i samfundsudviklingen.

– Jeg kunne godt tænke mig, at alle velfærdsprofessionerne gik massivt ind og sagde stop for forringelser. At foden virkelig blev sat ned. Men problemet er, at hvis vi fx strejker, så sker det på bekostning af de mennesker, vi netop ønsker at beskytte. Jeg ved ikke, hvad løsningen er, men det kunne være godt fx at invitere til en åben brainstorm for at få nye perspektiver på bordet og anderledes ideer til, hvad vi kan gøre, sagde Tine Sofie Børlum.

Efter gruppediskussionerne blev alle forslagene hængt op på plancher, og efter en lille fangeleg var det tid til at gå rundt og se, hvad de andre havde skrevet ned. Forslagene kom

vidt omkring og spændte fra fokus på en overenskomst til familieplejere, over etablering af et forum, hvor man kan ringe ind og fortælle, når noget er svært på arbejdspladsen, til oplysning og rådgivning om beredskabsplaner ved vold og trusler og opkvalificering af arbejdsmiljørepræsentanter. Der var også nogle der foreslog, at Kreds Midt- og Vestjylland skal lave et lokalblad, og andre der påpegede, at fagligheden i højere grad skal synliggøres på de sociale medier.

Ondt i arbejdsmiljøet

Undervejs gik kredsformand Peter Sandkvist også rundt og lyttede ved bordene, og til sidst samlede han op i plenum:

– Det, jeg har hørt, passer fint med, hvad jeg selv har tænkt. Og jeg ved ikke, om det hænger sammen med, at jeg ligesom mange af jer er lidt grå i toppen. Først og fremmest har jeg bidt mærke i, at spørgsmål om arbejdsmiljø jo fylder rigtig meget. Og hvorfor fylder det? Det fylder, fordi det gør ondt derude. Det andet, jeg har bidt mærke i, er, at mange diskuterede solidaritet, og så fyldte spørgsmålet om de unge også rigtig meget. Jeg hørte nogen, der sagde, at vi skal gøre ligesom 3F, der har medlemshistorier i deres fagblad, hvor man kan læse, hvordan de fx har fået hjælp af fagforeningen. Og her skal jeg måske gå lidt på kompromis med mine egne værdier, for jeg plejer at tænke: 'Vi sælger altså ikke mobiltelefoner.' Men hvis de unge ikke ved, hvad en fagforening er, og hvad den kan og vil, hvorfor skulle de så være medlemmer?

Henning Jørgensen sluttede også af med et råd:

– Det undrer mig, at der ikke blev skrevet noget om, at vi skal have en bedre socialpolitik. For det er jo socialpolitikken, I udfører. Og hvis der er nogen, der tænker, at I ikke længere skal være en kamporganisation, vil jeg sige: Selvfølgelig skal I være en kamporganisation. Men I skal være det på nye måder. ■

Diskuter på facebook

Hvor skal fagforeningen markere sig?

På hvilke områder ser du gerne, at fagforeningen markerer sig i fremtiden? Hvordan skal det ske? Og er der noget, der skal gøres mindre af?

Deltag i debatten på facebook / se hvordan på www.sl.dk/facebook

FAGPOLITIK

Fagligt aktiv – på mange måder

BODIL NIELSEN: VI KAN ALLE GØRE EN FORSKEL

59 år. Socialpædagog på Ungecenter Ekstern, Esbjerg Kommune

FOTO: CARL-ANCHER PEDERSEN

Hvorfor er du kommet til generalforsamling?

Som ung pædagogmedhjælper var jeg aktiv i PMF og kom som regel til generalforsamlin-

gerne. Så fulgte nogle travle år, hvor arbejde, familie, mine fire børn og senest uddannelse har taget min tid. Jeg har arbejdet på området siden 1996, bl.a. i socialpsykiatrien i Ribe og Vejen, men først i 2015, som 58-årig, gennemførte jeg merituddannelsen til pædagog. Nu synes jeg, at jeg igen har tid til at være aktiv. Og jeg har også fået lyst til det. Jeg vil helt klart vise mig oftere fremover og heller ikke udelukke at stille op til tillidsposter. Demokrati handler jo om aktive borgere, og det gælder også i forhold til ens fagforening. Vi kan alle gøre en forskel, hvis vi gider at rejse os frem for at lade os pacificere med 'hold kæft-bolsjer' i form af villa, ferier osv.

Hvad betyder din fagforening for dig?

Jeg bliver så vred, når jeg hører folk – også nogle kolleger – sætte spørgsmålstejn ved, hvad deres fagforening gør for dem. Jeg plejer at svare med et modspørgsmål: Hvem tror I sørger for ordentlige arbejdstider, seks uges ferie osv.? En gang døde folk for den faglige kamp, men i dag er det som om, at goderne og vores demokrati er blevet en selvfølge eller ligefrem en naturlov. Men sådan er det jo ikke.

Hvor vil du gerne have, at din fagforening markerer sig fremover?

Der er mange ting at tage fat på. Jeg synes, at den måde, vi

behandler udsatte mennesker på bliver værre og værre. Det er et underligt menneskesyn, som vinder frem, og som fx kontanthjælpsreformen er udtryk for. I mit arbejde med sårbare familier mærker jeg i stigende grad, at børns behov skal tilpasses kommunekassen. Jeg er enig i, at det som oftest er bedst for børnene at blive sammen med deres familie, men ikke altid. Det er blevet sværere at komme igen med anbringelse uden for hjemmet – selv i situationer, hvor det helt klart er det bedste. Riget fattes penge, og verden fattes penge, siges det. Tja, men kan man tage det alvorligt, når nogle få rige familier sidder på det meste?

SUNE LUND KRISTENSEN: SOCIALPÆDAGOGERNE SKAL HØRES MERE

30 år. Socialpædagog og TR på Ungdomscentret, Aarhus Kommune

FOTO: TINA LØVBOUM PETERSEN

Hvorfor er du kommet til generalforsamling?

Jeg er med for første gang i år. Og det er jeg for at få en status på, hvad der foregår, og hvad det er for nogle tanker, der bliver tænkt i kredsen. Det er vigtigt for mig – ikke mindst som tillidsrepræsentant.

Hvad betyder din fagforening for dig?

Det vigtigste for mig er, at der er nogen, der kæmper en faglig kamp for mit område. En opmærksomhed på, hvad det er for et arbejde, vi udfører som

socialpædagoger, hvad vi kan udføre – og hvorfor det socialpædagogiske område er vigtigt. Det er et område, jeg ikke føler er højt nok prioriteret rundt omkring i dag. Derfor er det godt, at man fra fagforbundets side hele tiden gør opmærksom på vores faglighed.

Hvor vil du gerne have, at din fagforening markerer sig fremover?

Jeg bliver glad, når jeg ser, at der er læserbreve og debatindlæg fra forbundet i medier rundt omkring, men det er lige

så vigtigt at søge indflydelse igennem udvalg, høringer og på det politiske niveau. Når det handler om mennesker, der ikke har tilknytning til arbejdsmarkedet, og når der bliver talt nedsættende om mennesker, der har det svært, så ønsker jeg en fagforening, der råber op og siger fra. Det kan handle om kontanthjælpsloft, integrationsydelse og dagpenge – dér kunne jeg godt ønske mig, at det oftere var Socialpædagogerne, der råbte højt og blev hørt, for vi mangler en human tone over for arbejdsløse og syge.

På årets generalforsamlinger spurgte vi både gengangere og nytilkomne, hvorfor de var på generalforsamling, hvad deres fagforening betyder for dem, og hvor og hvordan de gerne ser Socialpædagerne markere sig i de kommende år. Her kan du møde fire af dem – i den kommende tid kan du møde mange flere på forbundets facebookside, og du kan se dem samlet på www.sl.dk/fagligtaktiv

JAKOB BÆKGAARD: SIKKERHED OG SAMMENHOLD

28 år. Socialpædagog på Følstruphusene, Center for unge og voksne med særlige behov, Nødebo

FOTO: JENS NIELSEN

Hvorfor er du kommet til generalforsamling?

Som nyvalgt tillidsrepræsentant – jeg blev valgt i august – har jeg det sådan, at alt med

fagpolitik skal opleves og prøves. Jeg har da prøvet en del generalforsamlinger i andre sammenhænge, men jeg har ikke før været til en i arbejds-sammenhæng. Men det her virker jo indtil videre som en helt almindelig generalforsamling med formaliteter og oppefra og ned-snak. Jeg håber, der kommer mere faglig debat senere.

Hvad betyder din fagforening for dig?

For mig betyder fagforeningen to ting: Sikkerhed og sammenhold. Det er sikkerhed for den enkelte – både når det fx handler om faglige sager og ved afskedigelser, men jo også i hverdagen ude på arbejdspladsen. Og så handler det

om at stå sammen. Hvis jeg alene stiller mig op og siger noget, vejer det ikke så tungt, men hvis vi er mange – 12, 30 eller 100 – så er det klart, at det betyder mere. Nu var der en pensioneret socialpædagog her på generalforsamlingen, der efterlyste et oprør. Og det er jo ikke fordi, der ikke er utilfredshed med arbejdsforholdene. Jeg mener dog ikke, at det er umenneskelige forhold, som han kaldte det – endnu. Men jeg er da enig i, at det ser sværere og sværere ud med hensyn til ressourcer og hænder. Og jeg frygter, at hvis vi en dag krydser den usynlige linje til umenneskelige forhold, kan det gå rigtig galt – og koste dyrt på grund

af opsigelser, sygemeldinger og vikardækning. Og det vil selvfølgelig også gå ud over borgerne.

Hvor vil du gerne have, at din fagforening markerer sig fremover?

Jamen, jeg tænker, at det, fagforeningen skal fremover, fortsat er at arbejde for både den enkeltes sikkerhed og sikkerheden på arbejdspladsen og for det faglige sammenhold. Den skal udbrede kendskabet både til, hvad den selv som fagforening kan gøre for den enkelte socialpædagog, og også udbrede kendskabet til, hvad det er, socialpædagoger faktisk kan, til omgivelser og samarbejdspartnere.

IDA HARRIS: FORBUNDET ER MIN ADVOKAT

30 år. Socialpædagog på Skovgården, Herlev

FOTO: IBEN KONRAD NIELSEN

Hvorfor er du kommet til generalforsamling?

Jeg er her, fordi vores tillidsrepræsentant har gjort en stor indsats for at gøre os politisk aktive. Det er hans fortjeneste, at vi er tilmeldt syv ud af otte kolleger i dag. Han siger, at det er super vigtigt, at vi ved, hvad der sker, tager stilling, bruger vores stemme. Jeg kender ikke meget til det, der sker, og jeg føler mig meget ny. Fx var det svært at stemme om et forslag om de frikøbtes løn, når man ikke ved, hvad det betyder at

være frikøbt. Hvor skulle jeg vide det fra? Men det giver et godt indblik, og det er bedre at være her, end at læse et referat i fagbladet.

Hvad betyder din fagforening for dig?

Jeg forventer, at min fagforening er advokat for mig og er der, hvis jeg har brug for hjælp til en ny ansættelse, en fyring eller en arbejdsskade. Jeg vil gerne betale for at have den forsikring i ryggen, også selvom jeg måske ikke får brug for det.

Jeg har kun kontaktet forbundet én gang i de seks år, jeg har været medlem, og jeg oplevede at blive taget meget alvorligt.

Hvor vil du gerne have, at din fagforening markerer sig fremover?

Ellers er Socialpædagerne ikke på min rader, og jeg har ingen holdning til, om forbundet skal være mere synligt politisk. Jeg kommer ikke selv til at være super politisk aktiv, og så kan man heller ikke forvente det af andre.

SOCIALPOLITIK

Især fordi vi ikke har en overenskomst, så har vi brug for hinanden at trække på. Det er vigtigt at mødes, og det er vigtigt, at Socialpædagogerne kan samle os

Gitte Kvistgaard, familieplejer

Familieplejere efterlyser supervision

Knap 100 familieplejere var samlet til landskonference for at dele erfaringer, blive klogere på nye metoder og teorier – og så blev de præsenteret for helt ny forskning om, hvem familieplejere egentlig er

Af Malene Kløve Dreyer mad@sl.dk

Strikkepinde svirrede lynhurtigt og lydløst mellem rutinerede hænder på adskillige kvinder i salen, mens blikket var rettet koncentreret mod oplægsholderne. Der blev lyttet opmærksomt på denne onsdag, hvor knap 100 familieplejere fra hele landet var samlet til konference i Middelfart – heriblandt en håndfuld af hankøn og en enkelt baby, som var kommet med plejemor i byen. Koncentration var der brug for med et program fyldt med viden, inspiration og input til tilværelsen som familieplejer anno 2016.

Først et blik indad mod familieplejerne selv. For hvem er de egentlig, de ca. 6.000 familieplejere landet over? Det ved vi snart mere om: Professor Inge Bryderup fra Institut for Sociologi og Socialt Arbejde ved Aalborg Universitet arbejder på en stor familiepleje-undersøgelse, der bl.a. bygger på en omfattende spørgeundersøgelse med svar fra 3.000 almindelige familieplejere. Undersøgelsen er først færdig senere på året, men professoren løftede på konferencen lidt af sløret for resultaterne – herunder en

karakteristik af familieplejerne. Og det kan siges kort:

– I er et ældre, stabilt ægtepar, der bor på landet, sagde Inge Bryderup og en indforstået latter spreder sig i salen.

Ingen uddannelse

Tilhørerne nikkede genkendende, da hun uddybede sin karakteristik:

Det er modne mennesker, der løser denne opgave. Der er stort set ingen under 40 år. Langt de fleste er i 40-60'erne og har et par voksne børn, der er flyttet hjemmefra. 42 pct. har familiepleje som fuldtidsbeskæftigelse

Langt størstedelen af familieplejerne har ikke en pædagogisk uddannelse eller en 'børne- og ungereløst' uddannelse. Til gengæld har mange arbejdet med børn, typisk som dagplejer eller i daginstitution. 78 pct. har grundkurset og 82 pct. har modtaget efteruddannelse. Det betyder altså, at en femtedel af familieplejerne hverken har grundkurset eller får efterfølgende uddannelse.

Et noget overraskende fund er, at hovedparten af familieplejerne – 80 pct. – har et eksplicit kristent udgangspunkt for at være familieplejere, mens det mindre overraskende er kodeord som 'kærlighed', 'omsorg' og 'en forudsigelig hverdag', der kommer ind på top tre over familieplejernes vigtigste roller.

Risiko for sammenbrud

Familieplejerne er generelt rigtig glade for at være familieplejere – der er en udbredt tilfredshed med hvervet som sådan. Til gengæld er der også en stor utilfredshed at spore, når det kommer til supervision. 43 pct.

er ikke tilfredse med den supervision, de får. Den manglende supervision bekymrer Inge Bryderup, da der samtidig er tendens til, at flere og flere børn med alvorlige og komplekse udfordringer anbringes i familiepleje. En kombination der indebærer risiko for flere sammenbrud i anbringelsen:

– Familieplejerne i vores undersøgelse fortæller, at de børn, der er i familiepleje, er blevet langt mere belastede, og familieplejerne ser store udfordringer. De skriger på mere supervision og mere uddannelse, og en stor andel af de aktuelle familieplejere er faktisk ret uerfarne, sagde hun.

Efterspørgslen på supervision, vejledning og faglig sparring er et gennemgående tema for dagen. Og i journalist og familieplejer Lise Ravnkildes temaoplæg 'Et stort hjerte er ikke nok' genlyder behovet for supervision. Og det er ikke nok, at det er kurator, eller et tilbud om gruppesupervision på tværs af børnenes alder og udfordringer, siger hun.

– Selv fik vi virkelig succes, da vi fik supervision af en uddannet pædagog med mange års erfaring. Gennem 16 år var hun vores supervisor en gang om måneden. Hun havde et stort kendskab til problemstillingerne omkring anbragte børn og vidste præcis, hvad hun snakkede om. Uden supervision havde vi ikke overlevet, siger Lise Ravnkilde.

Skarpsleben viden

Blandt konferencedeltagerne genlyder behovet for at få faglig sparring. Muligheden for erfaringsudveksling er i sig selv en stor del af grunden til, at mange deltog i konferencen:

– Det kan være frustrerende at være alene om opgaven. Især når der fredag aften opstår en situation, og man først kan få fat i nogen mandag formiddag. Derfor er det rigtig godt at komme her og møde ligesindede, siger Birgit Ingemann Johansen fra Midtsjælland.

En anden familieplejer fra Midtsjælland understreger behovet for at dele viden med ligestillede:

– Efter socialtilsynene er kommet, har vi endnu mere brug for at snakke sammen på tværs. Vi er nødt til at prioritere det her. Især fordi vi ikke har en overenskomst, så har vi brug for hinanden at trække på. Det er vigtigt at mødes, og det er vigtigt, at Socialpædagogerne kan samle os, siger Gitte Kvistgaard.

Også fra forbundets side understreges vigtigheden af, at familieplejere får den faglige kompetenceudvikling, som de har brug for.

– Der ligger en kæmpeopgave i at være rustet til at håndtere de mange udfordringer, livet som plejefamilie byder. Og jeg ved godt, at den dygtighed og de særlige kompetencer, der skal til, ikke bare kommer spadserende ind ad bagdøren om natten. Der er hårdt arbejde, og det er en stor opgave. Men det er også en opgave, I og vi skal løse sammen med andre. Fx dem, der betaler jeres løn! Vi efterlyser denne investering. Vi efterlyser efteruddannelse, kurser, supervision og i det hele taget tiltag, der kan holde jer 'skarpslebne', sagde forbundsformand Benny Andersen i sin åbningstale. ■

Læs mere om landskonferencen via www.kortlink.dk/lnkfr

DEMENS

Det er meget positivt, at handlingsplanen anerkender den socialpædagogiske faglighed som et nødvendigt bidrag til den sundhedsfaglige indsats

Verne Pedersen, næstformand, Socialpædagerne

Ros til regeringens handlingsplan

Der er opbakning til regeringens handlingsplan om demens – både fra Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen og fra socialpædagog Kirsten Agerskov Nielsen, der har beskæftiget sig med demens i 20 år

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Jeg er Jens med demens, men jeg er også Jens imens'. Sådan citeres en demensramt borger for at sige i forordet til regeringens forslag til den handlingsplan, der med 470 mio. kr. i ryggen skal sikre et mere demensvenligt samfund. Og forslaget falder i god jord – både hos Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen og hos et medlem, der har beskæftiget sig med demens i mere end 20 år.

– Der er rigtig mange gode ting i handlingsplanen, og meget af det, der nu skal ske på normalområdet, ligner det, vi i forvejen gør på specialområdet, siger socialpædagog Kirsten Agerskov, der er vicecenterleder på Handicapcenter Nordøstfyn, hvor der bl.a. bor udviklingshæmmede mennesker med demens.

– Det er meget positivt, at handlingsplanen anerkender den socialpædagogiske faglighed som et nødvendigt bidrag til den sundhedsfaglige indsats, siger Verne Pedersen.

Fem hovedpunkter

I overskrifter indeholder handlingsplanen fem fokuspunkter:

1. Tidlig opsporing og bedre kvalitet i udredning og behandling.
2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering.
3. Støtte og rådgivning til pårørende.
4. Demensvenlige samfund og boliger.
5. Øget videns- og kompetenceniveau.

Og i pressemeddelelsen fra Ældre- og Sundhedsministeriet præsenteres den kortfattet således:

'Udgangspunktet for planen er klart: Mennesker med demens skal kunne leve et værdigt og trygt liv. Udredningen, behandlingen og plejen af demensramte skal i højere grad ske med udgangspunkt i den enkeltes behov og værdier, og demensindsatsen skal være fokuseret på tidlig opsporing, høj kvalitet og den nyeste viden. Derudover skal de pårørende tilbydes bedre rådgivning og mere støtte og inddrages aktivt i indsatsen over for deres familiemedlemmer, der er ramt af en demenssygdom.'

Helhedsorienteret fokus

Verne Pedersen vurderer, at socialpædager på mange punkter kan gøre en positiv forskel, hvis planen skal blive til virkelighed.

– Fx hæfter jeg mig ved forslaget om at oprette flere aktivitetscentre for demente, hvor der skal være tilbud om meningsfulde aktiviteter, ligesom jeg glæder mig over målsætningen om at mindske forbruget af antipsykotisk medicin gennem en forbedret pleje- og behandlingsindsats med den rette faglighed. I demenshand-

lingsplanen anlægges der et helhedsorienteret fokus, og her kan socialpædagogers faglighed spille en vigtig rolle, fordi vi jo netop er trænet i at se det hele menneske, siger hun.

Kirsten Agerskov er helt enig.

– Vi tænker altid hele vejen rundt om borgeren og inddrager fx også de pårørende og viden om borgerens livshistorie.

Helt konkret fortæller hun om borgeren 'Ole', der har Downs syndrom og nu også har udviklet demens.

– Vi har mange møder med hans pårørende, for det kan være meget svært at have en søn, der både har Downs syndrom og demens, men møderne er ikke kun for at støtte de pårørende. Det er også for, at vi kan få en større viden om Ole, som vi kan bruge til at lave den bedste dagsstruktur for ham.

Vigtig livshistorie

Gennem samtalerne med forældrene er det kommet frem, at Ole på nogle punkter har ændret adfærd. Fx var han som voksen ikke særligt interesseret i at få knus fra sin mor, men det vil han rigtig gerne nu.

– Så har vi spurgt moren, hvordan han var som barn – og dengang ville han også gerne have knus. Og derefter har vi spurgt, hvad han mere kunne lide som barn, og det var fx at spille bold. Og nu viser det sig, at han også er blevet meget glad for at spille bold, så det er blevet en fast del af hans dagsstruktur, fortæller Kirsten Agerskov.

Hun er sikker på, at en socialpædagogisk, helhedsorienteret tilgang kan være med til at dæmpe udadreagerende adfærd og mindske forbruget af beroligende medicin.

– Vi er jo rigtig gode til at skabe ro – fx gennem en fast struktur og gennem observationer og refleksioner. Det gælder i høj grad om at være på forkant, og udtrykket: 'Man skal stoppe, mens legen er god', gælder særligt for demente. Nogle kan måske kun rumme at deltage i kort tid til en aktivitet, fx en koncert, og så gælder det om at følge dem hjem, inden de bliver frustrerede og fx med udadreagerende adfærd gør opmærksom på, at de ikke kan rumme mere.

Her kommer socialpædagogikken ind i billedet, når pædagerne fx bruger systematiske observationer for at afkode, hvad den enkelte borger kan rumme.

– Hvis det gik godt med en halv times deltagelse, kan man næste gang fx prøve med ti minutter længere – og så sørge for at dokumentere, siger Kirsten Agerskov.

Aktiv inddragelse

Socialpædagerne har spillet en aktiv rolle i processen med udarbejdelsen af handlingsplanen, og repræsentanter fra organisationen har deltaget i flere møder med ministeriet.

– Det er meget positivt, at ministeren har været så lyttende og inddragende, siger Verne Pedersen.

Hun håber, at der vil blive ansat flere socialpædager, når demenshandlingsplanen føres ud i livet:

– Og så er det også vigtigt, at den enkelte socialpædagog er klar til måske at tænke lidt utraditionelt og byde sig til, når der fx er en ledig stilling på et nyt aktivitetscenter. Vi har fagligheden, metoderne og erfaringen. ■

VOKSENHANDICAPPEDE

De får ikke de ydelser, de har behov for

Rammerne strammer om det socialpædagogiske arbejde, og det kniber med inklusionen og det sociale liv blandt mange voksne handicappede, viser Socialpædagogernes undersøgelse

Af Jens Nielsen, jni@st.dk

Det går den forkerte vej med indsatsen på voksenhandicapområdet. Det mener hele 73 pct. af de socialpædagoger, der arbejder på området, og som har deltaget i Socialpædagogernes store undersøgelse 'Voksenhandicap 2016', der blev gennemført før sommerferien.

Her siger 73 pct. af de adspurgte altså, at rammer og vilkår for den socialpædagogiske indsats de sidste par år er blevet dårligere og ringere. Og samtidig oplever 67 pct., at borgerne i mindre grad nu sammenlignet med for et par år siden får tildelt de ydelser, de har behov for.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen er sendt ud til alle de medlemmer af Socialpædagogerne, der arbejder på arbejdspladser efter servicelovens § 85 (bostøtte mv.), § 103 (beskyttet beskæftigelse), § 104 (aktivitets- og samværstilbud), § 107 (midlertidige botilbud) eller § 108 (varige botilbud).

Undersøgelsen er gennemført i april-maj 2016.

Undersøgelsen, der baserer sig på svar fra 3.191 socialpædagoger, har gennem 74 spørgsmål stillet skarpt på syv dele af voksenhandicapområdet: De individuelle handleplaner, arbejdet med dokumentation, borgernes boligforhold og grad af selvbestemmelse, deres økonomi, graden af inklusion og deltagelse, uddannelses- og beskæftigelsessituationen og de rammer og vilkår, socialpædagogerne i undersøgelsen arbejder under.

Nogle af spørgsmålene i undersøgelsen en gengangere fra tidligere undersøgelser, og det er derfor muligt at se udviklingen siden 2011.

Mens det generelt altså er tre ud af fire i 2016-undersøgelsen, der vurderer, at grundlaget for den socialpædagogiske indsats er blevet ringere, så er tallet for socialpædagoger, der arbejder på § 85-området – altså med bostøtte mv. – endnu højere, nemlig 77 pct., og det er også på § 85-området, at flest vurderer, at borgerne i mindre grad end for et par år siden får den støtte, de har behov for.

Og generelt set vurderer knap 50 pct. af de adspurgte, at de eksisterende rammer kun i mindre grad er gode nok til at yde en tilstrækkelig socialpædagogisk indsats, mens syv pct. mener, at de slet ikke er tilstrækkelige.

Omvendt mener samlet 44 pct., at rammerne i nogen grad (39 pct.) eller i høj grad (fem pct.) er sådan, at den socialpædagogiske indsats er i orden.

Broget inddragelse

I undersøgelsen bliver de medvirkende socialpædagoger også spurgt om en række elementer i og omkring det daglige arbejde med borgerne.

Når det handler om individuelle handleplaner, så svarer 77 pct., at alle eller over halvdelen af borgerne har fået udarbejdet

en individuel handleplan efter servicelovens § 141, mens 40 pct. svarer, at ingen/under halvdelen af borgerne har været inddraget i udarbejdelsen af handleplanen, sådan som det ellers er målsætningen i loven.

Selvbestemmelsen ift. boligen og de daglige aktiviteter står det også broget til med: Det går den rigtige vej med hensyn til borgernes mulighed for selv at vælge bosted, og fire ud af fem socialpædagoger vurderer, at borgerne i høj grad eller i nogen grad selv vælger de konkrete aktiviteter på bostederne.

23 pct. af de medvirkende i undersøgelsen angiver, at borgerne får deres hovedmåltid leveret udefra uden mulighed for selv at kunne deltage i madlavningen, og det er siden 2011 tilmed gået tilbage med deres mulighed for at bestemme, hvad de skal have at spise: 60 pct. siger i undersøgelsen, at borgerne kun i ringe grad eller slet ikke har indflydelse på menuen.

Inklusionen går baglæns

En række spørgsmål i undersøgelsen kaster lys over, hvordan det står til med inklusionen og borgernes mulighed for at have et socialt liv.

Efter de sidste par års heftige debat om muligheden for fx at deltage i festivaler og tage på ferier vurderer socialpædagogerne i undersøgelsen, at der er sket et vist fremskridt. I dette års undersøgelse mener 64 pct., at det har borgerne gode eller visse muligheder for, mens tallet i 2014 var nede på 57 pct.. Men det er stadig langt færre end i 2011, hvor 80 pct. mente, at mulighederne var gode.

Men en ting er festivaler og ferie. Noget andet er hverdagslivet, og her kniber det med inklusionen i det nære miljø: Borgernes brug af lokalsamfundet i 2016 er på alle områder på et lavere niveau end i de tidli-

gere undersøgelser. Det gælder fx deltagelse i foreningslivet og i lokale arrangementer.

At de daglige adspredelser kan være svære at få passet ind, viser svarene på spørgsmålet om, hvad det kræver af planlægning, når en borger ønsker at tage i biografen. Her vurderer 36 pct. af socialpædagogerne, at det kræver planlægning en uge i forvejen eller mere.

Derfor er det måske heller ikke så overraskende, at omkring én ud af fire socialpædagoger oplever, at få eller ingen af de borgere, de arbejder med, har et socialt netværk. Et resultat, der er det samme som i 2011-undersøgelsen.

Dagligt miljøskift?

I disse uger går diskussionen om regeringens udspil til en reform af serviceloven og herunder ikke mindst om forslaget om at give kommunerne øgede muligheder for at træffe afgørelser efter skøn. En ændring, som efter en lang række handicaporganisationers vurdering vil betyde, at mange handicappede vil miste adgangen til det daglige miljøskift, der for mange er afgørende for livskvaliteten.

I undersøgelsen angiver 76 pct. af socialpædagogerne, at borgerne nu har mulighed for et dagligt miljøskift, fx i form af aktivitets- og samværstilbud eller uddannelsestilbud.

Men samtidig oplyser 56 pct., at borgernes beskæftigelsesaktiviteter foregår på tilbuddets egen matrikel, og det gælder for 52 pct. af de socialpædagoger, der arbejder efter §§ 85, 107 og 108, og her tæller en beskæftigelse, der foregår i selve tilbudet, ikke med som et dagligt miljøskift.

Samtidig er andelen, der i 2016 oplever, at en eller flere borgere deltager i ordinære uddannelsestilbud, lavere end i både 2013 og 2011. ■

ARBEJDSKADER

Argumenter førte til dispensation

I en ny afgørelse har Erstatningsnævnet givet dispensation for krav om politianmeldelse inden for 72 timer

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Uddybende, konkrete og præcise oplysninger kan have afgørende betydning i sager om politianmeldelse af vold på arbejdspladsen. Det viser en ny afgørelse fra Erstatningsnævnet, hvor et medlem af Socialpædagogerne efter en fornyet vurdering har fået dispensation fra kravet om politianmeldelse inden for 72 timer.

Det er advokatselskabet Elmer & Partnere, der har ført sagen på vegne af medlemmet, som i 2014 i forbindelse med sit arbejde blev udsat for vold fra en beboer. Episoden blev dengang ikke anmeldt til politiet inden 72 timer – og det betød, at Erstatningsnævnet afslog at give erstatning til den pågældende medarbejder. Nævnet mente ikke, at arbejdsgiver havde oplyst om, hvilke konkrete, individuelle pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn til beboeren, der gjorde, at man afholdt sig fra at gå til politiet inden for 72 timer efter episoden.

Tag stilling og vær konkret

Men i kølvandet på den vejledning om offererstatning i sager om forbrydelser mod bl.a. socialpædagoger, som Justitsmi-

nisteriet udgav sidst i april, bad Elmer & Partnere Erstatningsnævnet om at genoptage sagen med henblik på dispensation fra anmeldelseskravet. De brugte bl.a. følgende argumenter for, hvorfor der burde gives dispensation til skadevolder, der er beskrevet som infantil autist og retarderet i svær grad.

'Skadevolder har brug for en massiv kompenserende socialpædagogisk indsats i alle livsområder. Skadevolder er omfattet af denne dispensation, idet vi mener, at mødet med politiet, som er fremmede personer for skadevolder, vil være et indgreb i hans massive, strukturerede hverdag og vil bringe ham i affekt. Yderligere har skadevolder behov for at blive skærmet for kontakt med medborgere og ydre påvirkninger.'

På baggrund af disse oplysninger i sagen besluttede Erstatningsnævnet at dispensere fra kravet om politianmeldelse. I følge Socialpædagogernes arbejdsskadeteam understreger sagen, hvor vigtigt det er, at man på arbejdspladsen tager stilling i de konkrete sager – og at man klart og tydeligt beskriver situationen i forhold til den konkrete skadevolder og forklarer, hvorfor der ud fra pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn til borgeren bør dispenseres fra krav om politianmeldelse.

Justitsministeriets vejledning om offererstatning er blevet til på baggrund af input fra bl.a. Socialpædagogerne. ■

Læs mere om vejledningen på www.kortlink.dk/m49m

NOTER

Tjek din e-boks for post fra Socialpædagogerne

Fra mandag den 31. oktober 2016 går Socialpædagogerne over til at sende digital post til medlemmerne. Det betyder i praksis, at man som medlem skal huske at tjekke sin e-boks, for som erstatning for papirbrev vil forbundet fremover anvende e-boks, når det handler om breve fra henholdsvis arbejdsskadeteamet, medlemsteamet og a-kassen. I første omgang er det kun medlemmer, som vil modtage breve i e-boks, men planen er, at Socialpædagogerne inden længe overgår til at sende breve i e-boks til arbejdsgivere, samarbejdspartnere og ikke-medlemmer. Også kredsene kan vælge at overgå til digital post, så overordnet opfordres alle medlemmer til fremover at huske at tjekke den digitale post i e-boks på samme måde, som man kigger efter i postkassen.

tln

Medlemmerne svinger bonuskortet

Måske hører du allerede til dem, der svinger bonuskortet og scorer bonus på det, du køber i en af de mange butikker – både de fysiske og på nettet – der har en aftale med Forbrugsforeningen? Som medlem af Socialpædagogerne har du nemlig mulighed for at få procenter i bonus ved at bruge kortet – som fungerer ligesom det LO Plus-kort, der er en anden af de kontante fordele ved medlemskabet. I første halvår af 2016 brugte medlemmer af Socialpædagogerne i alt næsten 23 mio. kr. i de butikker, der har aftale med Forbrugsforeningen, og det gav de op mod 2.700 aktive brugere af kortet over 1,4 mio. kr. i bonus i alt. Læs mere om denne og andre medlemsfordele på www.sl.dk/medlemsfordele.

jni

Casefilm sætter fokus på vold

'Slap af, din fucking kælling', siger den unge Mik, inden han sparker ud og rammer pædagogen midt i maven. Forud for episoden har pædagogen i flere omgange bedt Mik om at tage fødderne ned fra sofaordet. Men den opfordring får altså det hele til at løbe af sporet, og den kvindelige pædagog ender med at blive udsat for vold. Det er essensen i en ny casefilm fra 'Vold som Udtryksform', der tager afsæt i børne- og ungeområdet. Målet med filmen er, at man ser den sammen i personalegruppen og bruger den som afsæt til fx en snak om kommunikation og forebyggelse af konflikter og vold. Filmen 'Få fødderne ned' varer godt tre et halvt minut og kan ses på www.voldsomudtryksform.dk/film/faa-foedderne-ned/

tln

25 timer i døgnnet...

Brug døgnets ekstra time på pensionen. Sådan lyder opfordringen fra pensionselskabet PKA. For søndag den 30. oktober, når vi overgår til vintertid, har døgnnet 25 timer, fordi vi får en gratis time forærende. Og netop den dag holder PKA 'Pensionsdagen', hvor der er åbent på chat og telefon – og hvor du altså kan tjekke din pension og se, om du sparer nok op til alle de drømme og tanker, du har omkring den tredje alder. PKA har i anledning af 'Pensionsdagen' lavet en lille film, der viser, hvordan det for mange af os er helt normalt at tjekke bonen i supermarkedet, mens vi er knap så flittige med at tjekke det med pensionen. Se filmen på kortlink.dk/nkhh – eller tjek selv din pension på pka.dk/PKAtjek

tln

LOVKATALOG

Klar med køreplan på socialområdet

Service-loven er bare et af elementerne i rækken af lovforslag, der blev offentliggjort i forbindelse med Folketingets åbning

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Social- og indenrigsminister Karen Ellemann (V) har sat sit fingeraftryk på en række af de lovforslag, som blev offentliggjort i regeringens lovkatalog for det kommende folketingsår. Her er et lille udpluk af de forslag, der kan få relevans for det socialpædagogiske område:

Det gælder bl.a. ændring af lov om social service, der skal

gøre det muligt for kommunalbestyrelsen at tegne ansvars- og ulykkesforsikringer for borgere, der ønsker at gøre en frivillig indsats. Også lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse er på tegnebrættet – med det formål at give kommuner og regioner mulighed for at sælge socialpædagogisk ledsagelse til beboere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne.

Ministeren forventes også at fremsætte et lovforslag om ændring af lov om social service, som bl.a. skal udvide muligheden for aflåsning af værelser og afdelinger om natten samt oprettelse af særlige isolationsrum på bosteder. Formålet er at styrke fuldbyrdelsen af de strafferetlige afgørelser, som

træffes af domstolene over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, og som kommunerne udmønter på boformer på det sociale område for voksne. Målet er at give personalet på boformerne mulighed for at anvende de supplerende indgrebsmuligheder, når det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Sidst på året forventes Justitsministeriet at fremsætte et lovforslag, som også kan få betydning på det sociale område. Emnet er forældelse af erstatningskrav mod det offentlige i sager om omsorgssvigt af børn – og formålet med lovforslaget er at sikre, at omsorgssvigtede og misbrugte børns mulige erstatningskrav mod offentlige

myndigheder ikke afvises på grund af forældelse.

I februar venter så en af de helt store knaster – reform af servicelovens bestemmelser rettet mod voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Med lovforslagets ord lægges der op til at 'sikre en helhedsorienteret indsats, hvor der er fokus på progression og positiv udvikling'.

Revisionen af serviceloven har været længe undervejs, og i skrivende stund forhandler Folketingets partier om det udspil til reformen, som Karen Ellemann fremlagte i september. ■

Læs det samlede lovkatalog på www.kortlink.dk/nm86

MINDEORD

Mindeord for Mogens Pedersen

Af Verne Pedersen, forbundsnæstformand

Mogens var min kollega i Socialpædagogerne Østjylland. Men han var meget mere end det. Han var min kammerat, min sparingspartner og min personlige ven og fortrolige i alle de år, vi arbejdede sammen. Det venskab holdt vi fast i efter, at Mogens gik på pension for tre år siden.

Mogens så frem til at skulle nyde livet sammen med Judith og deres børn og børnebørn. Han var stolt over sin familie, som han altid talte kærligt om. De mennesker betød rigtig meget for ham. Sidst jeg var sammen med Mogens, var kort inden

han døde den 11. juli. Der var så meget, Mogens gerne ville sammen med Judith. Han ville gerne til Bornholm og Indien og mange andre steder. Mogens var slet ikke færdig med livet sammen med Judith, men han var for syg til at tage afsted. Han havde ikke kræfterne til det mere.

Mogens var fagforeningens mand, fordi han troede på, at fællesskab gør stærk. Han gav den mange år af sit liv og hans indsats gav mange resultater. Han var nytænkende og insisterede på at være med til at udvikle fagforeningen til gavn for medlemmerne. Han var en videnstank og et politisk tænksomt menneske med en stor politisk tæft. Han var også en stor kapacitet på det social-

pædagogiske område. Han blev mentor for rigtig mange af vores tillidsvalgte. De kunne altid spørge ham til råds, og de gik aldrig forgæves. De havde stor tillid til Mogens.

Mogens var et socialt engageret og indigneret menneske, han var altid loyal og ansvarsfuld i forhold til sit arbejde. Mogens kunne man altid stole på. Han troede på fremtiden og på fagforeningens betydning for samfundsudviklingen. Mogens brændte for det, og det smittede af på alle de mennesker, der var omkring ham. Samtidig var han et omsorgsfuldt og følsomt menneske, der altid var parat til at støtte og hjælpe andre mennesker i alle tænkelige situationer. Det har jeg mærket på min

egen krop. Jeg kunne altid regne med hans kammeratskab og fortrolighed. Ydmygt og uselvsk var han med til at bane vejen for mig, så jeg fik den store glæde at være formand for kredsen i otte år, mens han var næstformand i syv af årene – indtil han gik på pension.

Mogens fortsatte sit store engagement i fagforeningen og i de udsattes vilkår lige til det sidste. Jeg vil altid huske ham komme glad og fløjtende på arbejde hver eneste dag. Og jeg vil også mindes de mange ture til pølsevognen, efter at vi har været til de fine middage. For sådan var Mogens nemlig også.

Jeg vil altid savne min kammerat og fortrolige ven.

Æret være Mogens' minde. ■

KONTANTHJÆLPSLOFT

Vi skal støtte forældrene i at yde omsorg for deres børn, men den basale omsorg handler jo i høj grad om at sørge for, at børnene får mad og tag over hovedet

Klaus Birk Jensen, socialpædagog

Kan spænde ben for socialpædagogik

Når det økonomiske pres på i forvejen udsatte forældre stiger som følge af kontanthjælpsloftet, kan det gå ud over børnene og spænde ben for det socialpædagogiske arbejde

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Det nye kontanthjælpsloft kan betyde, at flere børn risikerer at blive omsorgssvigtet. Sådan lyder meldingen fra en række fagfolk. En af dem er Klaus Birk Jensen, der er socialpædagog og tillidsrepræsentant på Familiecenter Kalvehave i Vordingborg Kommune, hvor udsatte familier kan få hjælp til at få hverdags- og familielivet til at fungere.

– Jeg oplever allerede i dag, at udsatte familier på overførselsindkomst har svært ved at få tingene til at hænge sammen. Nogle har i forvejen kun et rådighedsbeløb på 2-3.000 kr. om måneden – og skal så yderligere skæres 2-3.000 kr. Vi skal støtte forældrene i at yde omsorg for deres børn, men den basale omsorg handler jo i høj grad om at sørge for, at børnene får mad og tag over hovedet, siger han og understreger, at han udtaler sig på egne vegne – ikke på vegne af arbejdspladsen.

Allerede inden kontanthjælpsloftet oplevede Klaus Birk Jensen, at økonomiske problemer i familierne kunne spænde ben for hans socialpædagogiske arbejde.

– I mit eget team har vi fx oplevet, at forældre sidst på

måneden aflyste et møde i familiebehandlingen, fordi de ikke havde råd til at fylde benzinen på bilen. Og nogle gange kommer jeg ud til familierne, hvor de økonomiske vanskeligheder står som en mur. Det er svært at komme til at tale om børneopdragelse og forældreskab, når forældrene er stressede, fordi de ikke ved, hvordan de skal skaffe penge til huslejen.

Mangler penge til mad

Henrik Gregersen er forstander på Tippen i Varde, hvor knap 30 børn er døgnanbragt. Han har allerede oplevet en meget konkret konsekvens af kontanthjælpsloftet.

– Vi blev ringet op af en sagsbehandler fra en kommune, der fortalte, at en af forældrene til et anbragt barn havde sagt, at de ikke havde penge til at give deres barn noget at spise, når barnet skulle hjem på weekend. Beskeden fra sagsbehandleren lød: 'Vi har ikke nogen paragraf, vi kan give penge efter. Kan I ikke betale det?'. Vi skal nok sørge for, at barnet kommer hjem på weekend, om det så bliver med en madkurv, men det rejser en principiel problemstilling, som måske også kommer til at gælde for mange andre.

Når et barn bliver anbragt, får forældrene ikke børnepenge, og i dag er reglerne sådan, at de kun modtager kostpenge, når barnet er hjemme og har mindst tre overnatninger.

– Så set fra vores perspektiv kan der vise sig at være et hul, hvor det måske bliver nødvendigt at ændre reglerne, siger Henrik Gregersen.

Det er hans vurdering, at et stort økonomisk pres kan

spænde ben for det socialpædagogiske arbejde med at understøtte forældrene, så de anbragte børn kan komme hjem igen.

– Det er vores mål, at en anbringelse på Tippen skal være midlertidig, og det fremmer ikke vores arbejde, hvis forældrene bliver meget pressede af økonomi.

Mødre under pres

Et lignende budskab kommer fra Mikala Frølich, der er forstander på behandlingshjemmet Hvidborg i Hvidovre, som både rummer et døgntilbud og et børne/familiehus, der har til formål at forebygge anbringelser.

Mikala Frølich fortæller, at to mødre i børne/familiehuset rammes af kontanthjælpsloftet.

– Mødrene har regnet ud, at de mister 2.200 kr. om måneden, og det er faktisk det, de lever af. Og myndighedsrådgiveren har fået øje på, at det kan betyde, at de måske ender med at blive sat ud af deres lejlighed. Det er i forvejen nogle psykisk

skrøbelige mødre, og fra de pædagoger, der er tæt på, hører jeg, at det nu er nogle meget pressede mødre, hvor fokus rykker over på økonomi frem for på børnenes trivsel. Og hvis det fortsætter, så bliver vejen væk fra en anbringelse jo længere, siger Mikala Frølich.

Bakkes op af forskere

Bekymringen for konsekvenserne af kontanthjælpsloftet deles af en række forskere, som Videnskab.dk har talt med.

En af dem er Adam Johansen, der er lektor på Professionshøjskolen Metropol's Institut for Socialt Arbejde. Han har skrevet forskningsrapporten 'Fattigdom og omsorgssvigt' på baggrund af 15 kvalitative interviews med socialt udsatte forældre og deres børn. Til videnskab.dk siger han:

– Undersøgelsen viser, at fattigdom kan forstærke omsorgssvigt. Nogle tror, der bare skal kærlighed til for at være en god forælder, men det er svært at skabe et lykkeligt familieliv og gode relationer til sine børn, hvis man har alt for få penge. ■

Fakta om kontanthjælpsloftet

Kontanthjælpsloftet satte fra 1. oktober en grænse for, hvor meget man kan få fra det offentlige i boligstøtte, kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse.

Er man på integrationsydelse kan samlevende/gifte med to eller flere børn fx højst modtage 11.707 kr. om måneden.

Er man over 30 år og på kontanthjælp kan en enlig forsørger med et barn højst modtage 15.196 kr.

GENERALFORSAMLING BORNHOLM

Mange socialpædagoger er trætte af hele tiden at være i spil i forhold til besparelser, og trætte af at blive ignoreret af politikerne, selvom vi gerne vil byde ind med alternative løsninger

Bitten Sohn Thomsen, bestyrelsesmedlem

Vidt omkring på Bornholm

Debatlysten var stor i forbundets mindste kreds – på generalforsamlingen i Rønne handlede det bl.a. om ytringsfrihed og familieplejeområdet

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Som det allerførste ønskede kredsformand Michael Tysk-Andersen sig, at årets generalforsamling på Bornholm ville blive lige så debatlysten som de foregående år. Det skulle vise sig, at han skulle få sit ønske opfyldt.

Familieplejeområdet, ytringsfriheden, det bornholmske 'budgetcirkus' og nye arbejdsområder var bl.a. på dagsordenen i kredsformandens beretning og i den efterfølgende debat blandt de 25 fremmødte.

Familieplejen fylder meget på Bornholm, fastslog Michael Tysk-Andersen: Hvor seks ud af ti anbringelser på landsplan nu sker i familiepleje, er tallet endnu højere på Bornholm. Og kredsformanden udtrykte derfor tilfredshed med, at forbundets hovedbestyrelse har vedtaget igen at styrke indsatsen på familieplejeområdet, for det er der voldsomt brug for, sagde han.

– Vi oplever, hvordan familieplejerne bliver presset på honoreringen – at kommunerne vil have det billigst muligt, og at der ikke sker en ordentlig og saglig afdækning af sagerne,

sagde Michael Tysk-Andersen og langede ud efter socialministerens 'forstokkede billede' af anbringelsesområdet, mens han roste familieplejerne for at være 'vanvittigt dygtige til at løfte opgaverne under ringe vilkår'.

Ytringsfriheds-debatten har været hed på Bornholm efter en sag på det lokale uddannelsessted Campus Bornholm. Ytringsfrihedens kår er før blevet diskuteret blandt kredsens tillidsrepræsentanter, men senere på efteråret afholder kredsens et medlemsmøde om emnet, og flere i salen opfordrede til, at man også fik lokalpolitikere og embedsværket med på mødet.

Hele tiden i spil

Og netop regionskommunens tilbagevendende 'budgetcirkus' fik også et par ord med på vejen:

– Mange socialpædagoger er trætte af hele tiden at være i spil i forhold til besparelser, og trætte af at blive ignoreret af politikerne, selvom vi gerne vil byde ind med alternative løsninger, sagde således Bitten Sohn Thomsen fra kredsbestyrelsen.

Endelig blev også nye arbejdsområder for socialpædagoger berørt. Der har man i kredsens bl.a. haft blandede erfaringer på ældreområdet med 'kultursammenstød' med andre faggrupper, men Beo Kjeldsen, der er TR på Stenbanen, fremhævede, at det kan lade sig gøre, hvis man som på Stenbanen er meget præcis med at definere opgaverne i ansættelsesbrevene – og derefter give plads til at

være nysgerrige på hinandens arbejde og dermed opbygge en solid tværfaglighed.

Det blev også til en snak om dokumentation og dens plads og funktion i forhold til det egentlige socialpædagogiske arbejde: Mængden af skrivearbejde og krav til dokumentation er vokset – men det er normeringerne ikke, lød det. Det giver mening at dokumentere det fag-faglige – men vi skal af med kontrol-dokumentationen, sagde en anden.

Og så var der fremmødet – det var ikke, som kredsbestyrelsen og de øvrige fremmødte kunne ønske sig. Nok kunne noget forklares med, at alle kredsens ledere var af sted på lederseminar, men alligevel blev der nikket rundt i salen til et forslag om, at alle tilstedeværende næste år 'tager en ven med'. Forslaget er hermed givet videre til resten af landet. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/bornholm

GENERALFORSAMLING LILLEBÆLT

Den socialpædagogiske faglighed [...] er vores vigtigste holdepunkt i den fortsatte kamp for værdighed, livskvalitet og udviklingsmuligheder for de borgere, vi arbejder sammen med

Hanne Ellegaard, kredsformand

Nej tak til fælles forbund

Kongresforslag om sammenlægning af Socialpædagogerne og BUPL fyldte, men blev nedstemt

Af Carl Ancher Pedersen, redaktionen@sl.dk

Kredsformand Hanne Ellegaard satte i sin status over bestyrelsens arbejde helikopterperspektiv på det seneste tiår, der i kølvandet af kommunalreformen har været præget af organisatorisk og økonomisk turbulens. Et tiår, hvor omorganiseringer og økonomiske stramninger har presset det socialpædagogiske arbejdsområde. Hun fremhævede den socialpædagogiske faglighed som en central faktor for overlevelse og fortsat udvikling af organisationen:

– Det har været et tiår, hvor vores faglighed har været udfordret. Den socialpædagogiske faglighed, som er vores vigtigste holdepunkt i den fortsatte kamp for værdighed, livskvalitet og udviklingsmuligheder for de borgere, vi arbejder sammen med. For vores egen værdighed, etiske grundlag og overlevelse som faggruppe, sagde hun.

Som forberedelse til den kommende kongres blev der – ud over medlemsdemokrati, kommunikation og arbejdsmiljø – også drøftet faglighed i en række workshops i tilknytning til generalforsamlingen.

Fusion delte vandene

Fagligheden var også det underliggende tema i den eneste

egentlige debat på generalforsamlingen. Den udspillede sig om et forslag om sammenlægning af Socialpædagogerne og BUPL.

Tvivlere og modstandere frygtede, at den socialpædagogiske faglighed ville risikere at drukne i en stor fælles organisation. Tilhængere mente, at fagligheden fint kunne rummes i et fælles forbund, som ville stå stærkere i forhold til medlemmer, arbejdsgivere og beslutningstagere. Efter en lang og sober debat faldt forslaget, som var stillet af gruppen af PFF-tillidsrepræsentanter i Odense Kommune.

Forslaget pålagde kredsbestyrelsen på den kommende forbundskongres at stille forslag om, at Socialpædagogerne frem til kongressen i 2018 skulle arbejde hen mod en sammenlægning med BUPL.

– Vi vil stå stærkere som pædagoger i én fagforening, da vi vil få lettere ved at komme i dialog med politikerne. Siden 2007 har vi langt hen ad vejen fået de samme arbejdsgivere, og med flere medlemmer vil vi få mulighed for at rykke tættere på medlemmerne flere steder i landet, lød det fra Stine Wittrup på vegne af forslagsstillerne.

Kredsformand Hanne Ellegaard var blandt modstanderne:

– Jeg kan sagtens følge intentionerne i forslaget og forstår udmærket, at man i det dagbehandlende og forebyggende arbejde kan se en fælles faglig identitet. Men det stiller sig anderledes på de øvrige områder, sagde hun.

Kredsformanden mente, at diskussionen om sammenlæg-

ning af de to forbund burde afvente etableringen af en eventuel ny fælles hovedorganisation.

Kredsbestyrelsesmedlem Jesper Leschley Pedersen fandt debatten relevant, men stillede et ændringsforslag, hvorefter man til en start *afsøgte* mulighederne for en eventuel sammen-

lægning med BUPL eller andre fagforeninger.

Ændringsforslaget faldt med 17 stemmer for og 31 imod. Det oprindelige forslag blev forkastet, da 22 stemte for, mens 33 stemte imod. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/lillebaelt

GENERALFORSAMLING MIDT- OG VESTJYLLAND

Det er jo ikke os som fagforening, der ansætter. Men ved at blive stærke på, hvad vores kernefaglighed er – og via vores politiske forarbejde – kan vi blive anerkendt som et velfærdsbærende fag. Også på nye områder

Peter Sandkvist, kredsformand

Midt i en forandringstid

52 stemmeberettigede medlemmer deltog i Kreds Midt- og Vestjyllands generalforsamling, hvor der bl.a. var fokus på forandringer

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Velkommen i din fagforening. Hvem er vi? Hvad vil vi? Og hvor vil vi hen? Med disse ord åbnede kredsformand Peter Sandkvist generalforsamlingen i Kreds Midt- og Vestjylland, hvor 52 stemmeberettigede medlemmer deltog. Efter generalforsamlingen blev spørgsmålene livligt diskuteret under mere utraditionelle former (læs mere i artiklen 'Hvor skal vi hen med fagforeningen?' på side xx). Men selve generalforsamlingen bestod hovedsagelig af kredsformanden og kassens gennemgang.

I sin mundtlige beretning havde Peter Sandkvist bl.a. fokus på forandringer.

– Når jeg ser tilbage, synes jeg, at jeg har sagt det mange gange før, men det gælder også nu: Der er mange forandringer på den politiske bane. Der er usandsynligt mange sammenlægninger og centraliseringer, der skal føres ud i livet, og det hænger nogle gange sammen med besparelser og nogle gange med faglighed. Og som kreds er det vores fornemmeste opgave at være på forkant med forandringerne.

Kogt ind til benet mener Peter Sandkvist, at der er fire nøgler til

vellykkede forandringer: Velfungerende ledelser, velfungerede MED-udvalg, veluddannede tillidsrepræsentanter og fagligt stærke socialpædagoger. Og på forskellig vis forsøger kredsen at styrke de fire nøgler, fx med fokus på det såkaldte TRIO-samarbejde, hvor tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og ledelser står sammen om at skabe et bedre arbejdsmiljø.

Der har også været fokus på medlemmernes faglige udvikling gennem en række medlemsmøder med fagligt indhold.

Nye jobmuligheder

– I 2016 har der foreløbig været 425 deltagere på vores medlemsmøder, og det betyder, at fjorten pct. af kredsens medlemmer har deltaget, hvilket vi er ganske godt tilfredse med. Så den foreløbige konklusion er, at det er noget, vi skal fortsætte med, sagde Peter Sandkvist.

Den 8. november er der fx planlagt et medlemsmøde om 'inkluderende fællesskaber', og den 1. december taler sociolog Rasmus Willig om 'afvæbnet kritik'.

En anden kilde til forandring kan være nye jobområder for socialpædagoger, og her nævnte Peter Sandkvist bl.a. demensområdet og uledsagede flygtningebørn som områder, hvor socialpædagoger kan gøre en forskel – og hvor der måske kan skabes flere job.

– Det er jo ikke os som fagforening, der ansætter. Men ved at blive stærke på, hvad vores kernefaglighed er – og via vores politiske forarbejde –

kan vi blive anerkendt som et velfærdsbærende fag. Også på nye områder, sagde han.

Da ordet blev overdraget til kasserer Grete Rask Nielsen, talte hun bl.a. om vigtigheden af at få flere medlemmer, da kredsen – modsat forbundet som helhed – har oplevet et fald i antallet af medlemmer fra et gennemsnit i 2015 på 3.911 til 3.841 med udgangen af august 2016.

– Vi har alle sammen en fælles indsats, vi skal lave, for at

vi i 2017 når op på det niveau, vi havde i 2015. Det handler bl.a. om at snakke med de kollegaer på arbejdspladserne, som har valgt at stå uden for fællesskabet, sagde hun.

Der var også mange andre emner på generalforsamlingen, hvor der bl.a. blev talt om arbejdsmiljø og trivselsnetværk for ledige. ■

Læs om valg til tillidposter mv. på www.sl.dk/midtogvestjylland

GENERALFORSAMLING MIDTSJÆLLAND

Øget politisk indflydelse går ikke alene gennem kredsen, men i langt højere grad gennem vores tillidsfolk. Det er dem, der står i første række

Jan Vium, kredsformand

Politisk indflydelse handler om dialog

Hvordan opnår man bedst politisk indflydelse og påvirker udviklingen? Det blev debatteret på årets generalforsamling i Kreds Midtsjælland

Af Malene Kløve Dreyer, mad@sl.dk

Den stramme økonomi i kommunerne sætter en dystre ramme for det socialpædagogiske arbejde. Vejen frem er at søge politisk indflydelse, og i Kreds Midtsjælland går den i høj grad gennem de tillidsvalgte:

– Øget indflydelse handler ikke om kamp, men om dialog. Øget politisk indflydelse går ikke alene gennem kredsen, men i langt højere grad gennem vores tillidsfolk. Det er dem, der står i første række. Indsatsen fra kredsens side går på at støtte op om dem. Fællestillidsfolkene og hovedudvalgsmedlemmerne har politisk indflydelse via deres pladser i hovedudvalgene, via samarbejde med andre faglige organisationer og via deres egne politiske kontakter, sagde kredsformand Jan Vium i beretningen til de ca. 50 fremødte.

At den strategi virker, viser nogle af de resultater, som er opnået lokalt.

– Vores fællestillidsrepræsentanter har brugt deres netværk og har gået politikerne på kling. Via tæt kontakt med ledelsen har de opnået politiske resultater i kommunerne

ved at argumentere fagligt og vise, hvordan man kan gøre en forskel. Og det er der desuden kommet super kompetente tillidsfolk ud af, uddybede næstformand Kim Christian Jensen.

Man kan høre mere om fællestillidsrepræsentanternes konkrete resultater i tre korte videofilm, der ligger på kredsens hjemmeside.

Påvirkning bag kulisserne

Når den politiske interessevaretagelse foregår på de indre linjer, kan det være svært at få øje på indsatsen for det almindelige medlem:

– Jeg savner Socialpædagerne lidt i den offentlige debat. Når jeg sammenligner med BUPL, synes jeg, de er mere synlige, sagde en af deltagerne, som er ansat i Holbæk Kommune, der lige nu står for at skulle spare 200 mio. kr.

Som svar på det forklarede næstformand Lene Kümpel, hvordan den politiske påvirkning nogle gange foregår i det stille og via direkte kontakt til det politiske niveau, og andre gange mere højlydt via medierne. Kredskontoret har bl.a. været i kontakt med forvaltningen i Holbæk Kommune omkring de varslede besparelser:

– I foråret skrev jeg direkte til de politiske udvalgsformænd og gjorde opmærksom på de faglige konsekvenser og forsøgte ad den vej at gå ind og påvirke deres grundlag for at træffe beslutningen, sagde Lene Kümpel.

Næste kapitel udspillede sig til gengæld i medierne, hvor Lene Kümpel havde skrevet et

åbent brev til byrådet, der blev bragt som et debatindlæg i den lokale avis Nordvestnyt den 28. september.

Torben Jensen-prisen

Traditionen tro overrakte kredsens Torben Jensen-prisen, som i år gik til Dansk Forsorgshistorisk Museum for deres arbejde med at bringe forsorgshistorien ind i nutiden ved medvirken i dokumentaren 'De åndssvages historie'. Leder Henning Jahn

modtog prisen og kvitterede for prisen med ordene:

– Jeg har selv haft den ære at arbejdet sammen med Torben Jensen. Han var en hædersmand, og derfor er det en meget stor ære at få en pris, der er indstiftet i hans navn. De 10.000 kr. går ubeskåret til at gøre museet og formidlingen af forsorgens historie endnu bedre. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/midtsjælland

GENERALFORSAMLING NORDJYLLAND

Vi ser flere sager om vold, og flere medlemmer bliver syge på grund af arbejdsrelaterede belastninger, nedslidning og stress

Peter Skov Kristensen, kredsformand

De skal stadig gå hånd i hånd

Forandringer og besparelser fylder i Kreds Nordjylland, der vil styrke både den faglige bevidsthed og arbejdsmiljøet på arbejdspladserne

Af Malene Skov Jensen,
redaktionen@sl.dk

Socialpædagogerne i Nordjylland kunne endnu en gang holde generalforsamling i skyggen af kommunernes budgetforhandlinger. I år betød det fx, at fællestillidsrepræsentanten fra Frederikshavn Kommune ikke kunne deltage i generalforsamlingen, fordi hun var blevet indkaldt til møde om de kommende besparelser, hvor kommunen vil fyre 12 socialpædagoger og erstatte dem med ni nye medarbejdere, som har 'de nødvendige kompetencer'.

– Besparelser, evige forandringer, krav om nytænkning og effektiviseringer presser vores fag og vores arbejdsmiljø. Derfor følger vi også budgetforhandlingerne nøje og reagerer, hvis politikerne griber til kortsigtede løsninger, sagde Peter Skov Kristensen, formand for Socialpædagogerne i Nordjylland.

– Men det bliver mere og mere tydeligt, at forandringerne og besparelserne har en pris. Vi ser flere sager om vold, og flere medlemmer bliver syge på grund af arbejdsrelaterede belastninger, nedslidning og stress, sagde han til de 150 fremmødte på generalforsamlingen.

Det seneste år har kredsens og 700-800 medlemmer været

involveret i et faglighedsprojekt og udviklingen af en række redskaber, som skal være med til at synliggøre den socialpædagogiske faglighed og værdien af den. De første redskaber er færdigudviklede, og resten bliver præsenteret i løbet af efteråret.

Sæt ord på faglighed

– Det har været meget værdifuldt, at så mange medlemmer har været inddraget, for det har betydet, at vi er endt med en række redskaber, som giver mening ude på arbejdspladserne, og som er anvendelige i den socialpædagogiske dagligdag, sagde Peter Skov Kristensen.

Projektet er blevet sat i gang, fordi der er et stort behov for at blive bedre til at sætte ord på den socialpædagogiske faglighed.

– Vi skal være i stand til at synliggøre værdien af vores arbejde og være klar med argumenter mod nedskæringer. Politikere og embedsmænd efterspørger også, at vi bliver bedre til at forklare og dokumentere, hvad vi kan, fortalte kredsformanden.

Fokus på arbejdsmiljø

Erfaringerne fra faglighedsprojektet, der er en del af kredsens arbejde med forbundets samlede strategi, 'Socialpædagogerne i fremtiden', vil kredsens nu bringe videre i en ny indsats, der har et stærkt arbejdsmiljømæssigt fokus. Kredsens vil bl.a. ansætte en socialfaglig konsulent, som fx skal tilbyde arbejdspladserne hjælp til arbejdsmiljøindsatsen.

Kredsens er allerede i gang med et samarbejde med handicap- og psykiatriområdet i

Vesthimmerland Kommune, der skal skabe fokus på den socialpædagogiske faglighed.

– Arbejdsmiljø og faglighed kommer på den måde til at gå hånd i hånd, for når vi i samarbejde med arbejdspladserne skaber et fælles grundlag og en fælles forståelse for den socialpædagogiske faglighed, skaber vi også et bedre arbejdsklima, sagde Peter Skov Kristensen.

Derudover vil kredsens også styrke arbejdsmiljøindsatsen

ved at frikøbe nyvalgte arbejdsmiljørepræsentanter, så de kan deltage i en særlig dag, hvor de vil blive introduceret til det socialpædagogiske område. Arbejdsmiljørepræsentanter og ledere vil også blive inviteret til at deltage i kredsens to årlige stormøder for tillidsrepræsentanter for at styrke samarbejdet om arbejdsmiljøet. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/nordjylland

GENERALFORSAMLING NORDSJÆLLAND

Det er brandærgerligt, at de ikke er i spil – pengene skal jo ud og bruges på arbejdspladserne, så sørg nu for vikardækning, så kollegerne ikke skal løbe hurtigere, hvis TR'en er væk

Thomas Svendsen, faglig sekretær

Jeg savner sgu et oprør

Der var debat om uforbrugte midler, udsigt til flere netværk og aktiviteter og en opsang fra bagest i salen, da Kreds Nordsjælland holdt generalforsamling

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

De var bare på kursus inde ved siden af, de mange bevæbnede betjente, der gik rundt i gangene på kursusstedet i Hillerød, hvor Kreds Nordsjælland holdt årets generalforsamling med 67 stemmeberettigede medlemmer. Men man kunne da godt have troet, at de var der for at passe på nogle af de mange penge, kredsen ligger inde med.

Mere end 2,3 mio. kr. er den akkumulerede formue på – men det er ikke med kredsens gode vilje, at det er sådan, understregede faglig sekretær og kredskasserer Thomas Svendsen, da han gennemgik regnskabet. Pengene er mestendels uforbrugte midler fra akutfondens, og de er uforbrugte, fordi kommunerne i kredsen kun i ringe omfang sender en regning for vikardækning, når en tillidsrepræsentant har været på kursus og ellers er frikøbt. Enten fordi de ikke har brug for pengene – eller fordi der ikke er vikardækning. Det sidste er skidt, sagde kassereren:

– Det er brandærgerligt, at de ikke er i spil – pengene skal jo ud og bruges på arbejdspladserne,

så sørg nu for vikardækning, så kollegerne ikke skal løbe hurtigere, hvis TR'en er væk, sagde Thomas Svendsen. En deltager fra salen pegede på, at MED-udvalgene er det rigtige forum at bringe problemet op i.

I dagene op til generalforsamlingen havde et af kredsens medlemmer her i fagbladet i et læserbrev ment, at de politisk valgte fråser med taxakørslen. Det havde fået kredskassereren til at løbe tallene for 2016 igennem, og i årets første ni en halv måned havde kredskontoret kørt taxa for i alt 800 kr. At dømme efter klapsalverne fra de fremmødte, mente ingen vist, at det er fråseri.

Opsang om oprør

Kredsformand Karen Holte havde indledt generalforsamlingen, der med en minimumsdagsorden i stedet havde hovedvægten på to oplæg om henholdsvis de psykologiske mekanismer, der styrer arbejdslivet, og om humoren som allieret i kampen mod hverdagstravlheden.

Karen Holte opsummerede også kort hovedpunkterne i kredsens arbejde – indsatsen på arbejdsmiljøområdet og arbejdet med forbundsstrategien 'Socialpædagogerne i fremtiden'. Og senere i forbindelse med budget-debatten fremhævede Thomas Svendsen, at der i kredsen nu også findes netværk for pædagogiske konsulenter og for socialpædagoger på demensområdet, at man kan tænke sig netværk på andre mindre arbejdsområder, ligesom der er

sat yderligere penge af til flere aktiviteter for familieplejerne og til hvervnings- og organiseringsarbejdet.

Dagens opsang kom fra pensionistmedlem Peter Henning bagest i salen.

– Hvor bliver debatlysten af? Vi har et godt fagblad, men der er ikke mange læserbreve – der er ikke megen kamplyst. Vi er blevet så tavse – jeg savner sgu et oprør, sagde han og høstede klapsalver fra forsamlingen, inden konsulent og forfatter Christian Ørsted spidde den herskende ledelsesfilosofi på de

danske arbejdspladser under overskriften 'Livsfarlig ledelse'.

Han pegede på, at mens dødsfald i trafikken gang på gang trækker avisoverskrifter, så er der larmende tavshed om nedslidningen på arbejdsmarkedet. Og det kan undre, sagde han, når der sidste år døde 183 danskere i trafikken, men 1.400 danskere døde som følge af arbejdsrelateret stress.

– Jeg savner også et oprør, sagde han. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/nordsjælland

GENERALFORSAMLING STORKØBENHAVN

Vi skal blive helt skarpe på, hvorfor socialpædagogikken er alfa og omega på en lang række områder som flygtninge og demens

Lars Petersen, kredsformand

OK-krav bør udtages på kongressen

Frikøbtes løn, OK-krav for privatansatte og et ønske om at drøfte OK-krav på kongressen var på dagsordenen i Kreds Storkøbenhavn

Af Iben Konradi Nielsen, ikn@sl.dk

Medlemmernes løn og vilkår bør fylde mere på forbundets øverste demokratiske myndighed, kongressen, mente de delegerede til generalforsamlingen i Kreds Storkøbenhavn. De vedtog et kongresforslag, der beder Socialpædagogernes hovedbestyrelse se på, om krav til overenskomster kan blive en integreret del af arbejdet på kongressen hvert andet år. Ifølge vedtægterne udtages OK-krav i dag af hovedbestyrelsen.

– Løn og vilkår, der efter min mening er det allervigtigste for medlemmerne, berøres slet ikke på kongressen. Når hovedbestyrelsen til foråret skal diskutere sammenhængskraft, struktur og udvikling, vil det være åbenlyst, at man også ser på, om vi på kongressen kan bruge tid på at drøfte de OK-krav, der skal rejses, sagde bestyrelsesmedlem Michel Kikkenborg, der motiverede forslaget.

Forslaget blev vedtaget med et stort flertal af de 95 stemmeberettigede. Det samme gjorde et forslag om at se på principper og vilkår for de frikøbte politikeres løn. I dag får politikerne samme procentvise stigninger,

som medlemmerne er sikret via Forhandlingsfællesskabet. Med en højere løn giver det forholdsmæssigt mere i lønposen, og var det hensigten, lød spørgsmålet fra faglig sekretær Britt Krik.

Hun understregede, at målet blot var en grundig debat om fx muligheden for frivilligt at fastfryse sin løn som politiker eller lade løn følge anciennitet for at sikre sammenhængskraft i organisationen og bedst mulig brug af lønmidler.

Input til OK 2017

OK-krav er vigtige for Kreds Storkøbenhavn. Det blev understreget af, at deltagerne efter drøftelsen af kongresforslag blev bedt om at prioritere mellem en række OK-krav på det private område. Deltagerne fik derfor udleveret små klistermærker, de skulle placere på plancher med de forskellige krav for at indikere, hvor de helst så deres fagforening i arbejdstøjet.

Flest mærker fik forslaget om at arbejde for at sikre, at tillidsrepræsentanten forhandler løn for privatansatte, som det allerede er tilfældet i det offentlige. Det næstvigtigste krav – at dømme efter antallet af mærker – gik på at præcisere reglerne om, at medarbejderen 'normalt' skal kende sin arbejdstid fire uger frem. Dette 'normalt' fortolkes forskelligt fra arbejdsgiver til arbejdsgiver, og derfor bør praksis være som på det kommunale område, hvor de fire uger ikke er til fortolkning.

OK-spørgsmål fyldte således på generalforsamlingen, der havde en såkaldt

minimumsdagsorden – altså uden beretning, regnskab og valg. Det forhindrede dog ikke kredsformand Lars Petersen i at give en status på 'rigets tilstand'. Han berettede bl.a. om kredsens arbejde med strategiprojektet 'Socialpædagogerne i Fremtiden' med fokus på at formulere kernefagligheden:

– Mit postulat er, at man nemt kan blive fanget på det forkerte ben. Vi skal blive helt skarpe på, hvorfor socialpædagogikken er alfa og omega på en lang række områder som flygt-

ninge og demens, sagde kredsformanden, der sluttede med en opfordring til at supplere forbundets løsningsorienterede linje med en mere handlingsorienteret, når kernevelfærden er truet lokalt.

– Det er en stor diskussion, om vi skal være handling eller løsning – kan vi gøre begge dele? Vi er nødt til at have handling ude i de kommuner, hvor skoer trykker, lød hans opfordring. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/storkobenhavn

GENERALFORSAMLING STORSTRØM

Faktum er, at der er nedlagt sengepladser i psykiatrien, og derfor opfordrer vi til, at man ser på kvaliteten i tilbuddene, før man ser på magtbeføjelserne

Lisbeth Schou, kredsformand

Arbejdsmiljø på dagsordenen

I Kreds Storstrøm var arbejdsmiljøet på dagsordenen. Både til selve generalforsamlingen og da der efterfølgende var foredrag om arbejdsglæde

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Hvordan skaber vi et bedre arbejdsmiljø? Det spørgsmål gik som en rød tråd gennem Kreds Storstrøms generalforsamling, hvor der både blev kigget frem og tilbage. Kredsformand Lisbeth Schou inddrog landspolitik i sin beretning og sagde:

– Arbejdsmiljøet – både det fysiske og det psykiske – har haft stor bevågenhed, men desværre må vi sige, at der i samme periode er sket et fuldstændigt forfærdeligt drab på en socialpædagogisk arbejdsplads. Efterfølgende har der rejst sig en debat om alternative botilbud – og især en debat om, hvorvidt der er brug for udvidede magtbeføjelser. Men faktum er, at der er nedlagt sengepladser i psykiatrien, og derfor opfordrer vi til, at man ser på kvaliteten i tilbuddene, før man ser på magtbeføjelserne.

Lokalt i Kreds Storstrøm har arbejdsmiljøet også været på dagsordenen, og kredsens har på flere måder arbejdet med at klæde såvel tillidsrepræsentanter som arbejdsmiljørepræsentanter og ledere bedre på. Både gennem fælles temadage for

de tre grupper og med pjecen 'Arbejdsmiljø og tillid'.

Netværk for AMR

Næste skridt bliver at etablere et netværk for arbejdsmiljørepræsentanter.

– I efteråret vil vi invitere alle arbejdsmiljørepræsentanter til et møde med en spændende oplægsholder og spørge dem: Hvordan kunne I tænke jer et netværk? Er der brug for meget lokale netværk i kommunerne? Eller er det bedre at lave noget sammen med tillidsrepræsentanter på tværs, sagde Lisbeth Schou.

Også menige medlemmer af Socialpædagerne har haft mulighed for at blive klogere på arbejdsmiljøet gennem en række medlemsmøder – og der bliver flere medlemsmøder i resten af 2016 og i 2017.

Da ordet blev frit, lød det da også som om, der er interesse for yderligere fokus på emnet. Fx sagde en af deltagerne:

– Vi må tale højere om stress. Jeg har været ude for, at vi bliver sendt på kursus i robusthed. Ved I hvad vi skulle? Vi skulle lære at trække vejret i fire sekunder, holde vejret i fire sekunder, trække vejret i fire sekunder og holde vejret i fire sekunder. På den måde bliver stress til et individuelt problem: 'Har du husket at lave dine fire gange fire?'. Men vi må arbejde mere overordnet imod stress.

Arbejdsglæde

Efter selve generalforsamlingen var der også fokus på arbejdsmiljø i form af et foredrag ved

John Harmsen, der kalder sig selv 'arbejdsglædeminister'. Her kom han bl.a. med en række tips til at fremme arbejdsglæden: Det handler fx på fokus på gode relationer, faglig udvikling, gennemsigtighed i ledelsesbeslutninger, så der ikke skabes usikkerhed og utryghed, samt anerkendelse og et farvel til sladder og brok (læs mere i artiklen 'Fif til mere arbejdsglæde', som du finder på www.sl.dk/fiftilarbejdsglaede).

I fremtiden kommer kredsens også til at arbejde med meget

andet end arbejdsmiljø. Det handler bl.a. om at opnå øget politisk indflydelse i kommunerne og komme på flere arbejdspladsbesøg. Kredsens har også et mål om at ringe til op mod tusind medlemmer for at høre hvilke ønsker, de har til deres fagforening. Og så skal der også fokus på familieplejernes arbejdsvilkår. 54 stemmeberettede medlemmer deltog i generalforsamlingen. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/storstrom

GENERALFORSAMLING SYDJYLLAND

Gå sammen, drop de mange faglige organisationer, og etabler én stor organisation, der kan hamle op med finansministeren. Ellers har I selv bedt om at blive kørt over

Kaj Ove Pedersen, professor

Med finansministeren som skiderikken

Provokerende pointer gav temadebat om de økonomiske rammer, fagligheden og arbejdsmiljøet kant

Af Carl Ancher Pedersen, redaktionen@sl.dk

Kreds Sydjylland brugte først og fremmest generalforsamlingen til en temadebat om det, der fylder i hverdagen og er centrale emner for den kommende forbundskongres: De økonomiske rammer, fagligheden og arbejdsmiljøet.

Professor Kaj Ove Pedersen, CBS, lagde for med et indlæg om politik og økonomi. Ifølge professoren er det – som noget unikt i Europa og i verden – lykkedes at holde fast i velfærdssamfundet, siden Poul Nyrup Rasmussen satte sig i spidsen for reformer nødvendiggjort af liberaliseringen i EU.

De politiske tiltag bag udviklingen var bl.a. en aktiv beskæftigelsespolitik og afskaffelsen af underskud på statsbudgettet via en stram central økonomistyring. Kommunalpolitikkerne, der tidligere kunne overskride budgetterne ustraffet, er sat uden for indflydelse. Også overenskomsterne er underlagt den centrale styring.

– Finansministeren er blevet skiderikken for enden af bordet, sagde Kaj Ove Pedersen og tilsluttede sig den langsigtede økonomiplanlægning, som fx 2025-planen, der i sin tid blev søsat af Jøved og Nyrup.

– På den måde kan vi gå i graven uden gæld og sikre den næste generation lønindkomster a la vores, sagde han.

Brok jer – og søg sammen

Professoren skosede de offentligt ansatte som forkælede, fordi de højlydt har kritiseret løn- og ansættelsesforhold, som mange i en tid med stadig flere midlertidige og usikre ansættelser i den private sektor misunder dem.

– Men kan man ikke tillade sig at brokke sig, når man er udfordret på sine arbejdsvilkår, spurgte ordstyreren.

– Jo. I har *pligt* til at brokke jer. Ikke ved bare at kræve flere pædagoger ansat, men ved at komme med bud på, hvordan man kan omorganisere for at løse opgaven. Husk, at I er på 440 overenskomster, der alle kræver flere ressourcer. Gå sammen, drop de mange faglige organisationer, og etabler én stor organisation, der kan hamle op med finansministeren. Ellers har I selv bedt om at blive kørt over, lød svaret.

– Fint at gå i graven uden gæld, men skal vi nødvendigvis bruge penge på topskattelettelser, spurgte kredsformand Michael Madsen.

– Nej, selv med en stram styring er der et råderum, så man kan beslutte, om det er lettelser i top- eller bundskat, omlæggelse af opgaver eller investeringer, der skal finansiere udviklingen, svarede Kaj Ove Pedersen.

Tænk som sportsfolk

Mogens Seider, leder af Fountain House, tog tråden op i sine

bud på, hvad der skal til for at fastholde den socialpædagogiske faglighed. Bl.a. at tænke som professionelle sportsfolk:

– Kernefaglighed handler om at give sig selv 110 pct., og det kan man ikke uden at øve sig. Hvis man tror, at fagligheden er sikret, når man er færdig med sin pædagoguddannelse, så tager man for alvor fejl.

Mogens Seider opfordrede også til åbenhed over for at inddrage både borgere, medarbejdere med andre kompetencer og civilsamfundet i opgaveløsningen.

Endelig advarede han mod at dykke så meget ned i relationsarbejdet, at man glemmer at råbe op over for de samfundsproblemer, der påvirker både borgere og frontmedarbejdere.

Kredsformand Michael Madsen sluttede med at fortælle om kredsens tiltag i forhold til en forstærket arbejdsmiljøindsats, bl.a. en ny pjeces 'Styrk arbejdsmiljøet' samt nogle konkrete værktøjer, der kan findes på kredsens hjemmeside. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/syddjylland

GENERALFORSAMLING ØSTJYLLAND

Mit håb er, at politikerne og topledelseerne snart giver magten tilbage til dem, der ved, hvad der foregår, og hvad der virker

Gert Landergren Due, kredsformand

Med faglighed gør vi en forskel

Lyt til dem, der ved, hvad der virker – og brug fagligheden til at styre arbejdet, lød det fra kredsformand Gert Landergren Due på Kreds Østjyllands generalforsamling

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Et velfærdssamfund, der glemmer de svageste borgere. Budgetforlig af varierende kvalitet. For lave normeringer, der gør det svært at løse kerneopgaven på forsvarlig vis. Det var nogle af overskrifterne i kredsformand Gert Landergren Dues status på årets generalforsamling i Kreds Østjylland, der havde samlet 150 medlemmer.

– Mit håb er, at politikerne og topledelseerne snart giver magten tilbage til dem, der ved, hvad der foregår, og hvad der virker. At de erkender, at vi med vores faglighed er i stand til at styre vores eget arbejde – og at ingen har en interesse i at lave noget, der ikke virker, eller bruge flere ressourcer end nødvendigt, sagde kredsformanden, inden han tog fat på et af de overordnede emner for generalforsamlingen: arbejdsmiljø.

– Vi arbejder på alle fronter på at oplyse og påvirke og komme med anbefalinger til politikere og beslutningstagere om, at det er helt afgørende, at der bliver gjort noget drastisk ved situationen, hvor I som medarbejdere udsættes for vold, trusler og sågar drab. Og her er løsningen altså ikke at

ansætte private vagter, som nogle arbejdsgivere vælger. Vi savner en erkendelse af, at det ikke handler om muskler – men om rammer og ressourcer til, at vi kan løse vores opgave.

Ambassadører

Også forbundsstrategien 'Socialpædagogerne i fremtiden' fik et par ord med på vejen. I Kreds Østjylland har man udpeget 30 ambassadører, afholdt tre medlemskonferencer samt en række opfølgingsmøder ude i kommunerne.

– Det er meget bekræftende at høre, hvordan ambassadørerne har oplevet at blive inviteret ind i vores maskinrum og være med til at definere og indholdsbestemme, hvordan vi som kreds kan inddrage medlemmerne mere aktivt i diskussionen om socialpædagogikken i fremtiden. Og vi er vældig tilfredse med, at vi med projektet har været i direkte kontakt med otte pct. af vores medlemmer, lød det fra kredsformanden, som i sin beretning også kom omkring et par af yderpunkterne i kommunernes budgetforlig for 2017.

– Horsens har indført en demografimodel, hvor pengene følger med, når flere anbringes, og i Aarhus har man valgt at tilføre nye penge til voksenhandicapområdet. Det er jo positivt. I Randers derimod har et lille blått flertal valgt at finansiere en ny hal med besparelser og underfinansiering på vores område.

Nye jobarenaer til debat

I kølvandet på beretningen blev deltagerne bedt om ved bordene at diskutere to af de temaer, der

kommer til at tegne kongressen i november: Arbejdsmiljø og faglighed – og nye jobarenaer. Og her kom der masser af gode bud frem, når det gælder potentielle fremtidige jobmuligheder for socialpædagoger som fx politiet, hvor man kunne ansætte socialpædagoger som sparring for betjentene. Skoler, plejehjem, veterancentre, fængsler og jobcentre blev også nævnt, hvor en af deltagerne bl.a. sagde:

– Vi skal som socialpædagoger byde ind med faglig kvalifi-

ceret arbejde fx på jobcentrene, hvor vi kan bruges som mentorer i forhold til ressourceforløb eller som borgerkonsulenter. Og hvor man normalt ser på os som dem, der er gode til at udvikle kompetencer, kan man også tænke socialpædagoger ind, når mennesker taber kompetencer som følge af sygdom, en ulykke eller i forbindelse med aldring. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/ostjylland

LÆSERBREV

I er blevet alt for pæne

Af Peter Henning

Jeg var til generalforsamling for nylig og hørte om den kommende kongres. Jeg har været pensionist i 26 år og husker gamle dage, hvor jeg var aktiv i

Åndssvageforsorgens Personaleforbunds bestyrelse under Viggo Marker.

I er blevet alt for pæne. Og det bliver overenskomstforslagene tilsyneladende også.

Jeg vil foreslå, at I dropper lønstigninger og i stedet stiller

massive krav til arbejdsforholdene, også for klienterne.

Jeg husker i sin tid, at medhjælperne på Ebberødgård strejkede for at skaffe beboerne ordentlige forhold.

På skolen ved skoven oplevede jeg, at efter besparelser

holdt forældrene deres børn hjemme. En slags omvendt strejke.

Det gav genlyd – politikere og samfundet undrede sig – det havde de ikke oplevet før.

Jeg mener, I skal tænke alternativt – brug fantasien. ■

Formanden på facebook

Bliv ven med
Benny Andersen

www.facebook.com/forbundsformand

Temadag i netværket Marginaliserede

Den 17. november 2016 i Mødecenter Odense

'Goddag til socialt arbejde, hvor den professionelle selvopfattelse konstant er på prøve' v. Mogens Seider, leder af Fountain House. Det socialpædagogiske arbejdsfelt er en arena uden manuskript, og vores søgen efter forud planlagt styring og rammer amputerer muligheden for at forholde sig åbent til mennesker og liv.

Tilmeldingsfrist: 4. november 2016

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk/margi2016

Vælg de rigtige løsninger

Af Jann Sjørnsen

Debatten om vold på bosteder, udløst af en række tragiske episoder på botilbud de seneste år, er ikke afsluttet – selvom den nedsatte arbejdsgruppe kom med sine anbefalinger i starten af september. Siden da har der rejst sig en række kritiske røster, især på grund af arbejdsgruppens anbefaling om at lave en ny institutionsform med eget lovgrundlag og helt nye – og meget vidtgående – tvangsbestemmelser.

I Rådet for Socialt Udsatte er vi enige i det overordnede mål med arbejdet: Der er behov for at forebygge vold på botilbud, ligesom der er behov for at forbedre indsatsen over for mennesker med psykiske lidelser på en række områder, som arbejdsgruppen også foreslår, herunder en forbedring af samarbejdet mellem kommuner og regioner samt en forbedring af indsatsen over for mennesker med psykiske lidelser og et samtidigt misbrug.

Hertil kommer, at eftersom der fortsat nedlægges psykiatriske sengepladser, uanset at efterspørgslen på dem ikke falder, så står vi med et strukturelt problem i psykiatrien. Det har også betydning for den aktuelle debat om vold på botilbud.

Rådet tager afstand fra den del af forslaget, som rummer en række nye tvangsbestemmelser. Der findes i forvejen muligheder for at anvende tvang i behandlingspsykiatrien, ligesom der findes muligheder for magtanvendelse i den kommunale indsats, og Rådet finder ikke, at der er brug for at udvide disse muligheder. Det er ikke måden, man løser det strukturelle problem på – hverken for ansatte eller borgerne. Rådet finder det således også helt unødvendigt at indføre en ny institutionsform.

Rådet ser positivt på arbejdsgruppens intention om at forbedre samarbejdet mellem kom-

muner og regioner. Det er især vigtigt, at der sker markante forbedringer for så vidt angår indsatsen over for mennesker med psykiske lidelser og et samtidigt misbrug. Dog mener vi ikke, at de forslag, der er nævnt i rapporten, er tilstrækkelige. Fælles undervisningsforløb og fælles screeningsværktøjer kan være relevante metoder til at forbedre samarbejdet, men er langt fra tilstrækkeligt til at sikre, at mennesker med dobbeltdiagnoser får en relevant behandling. Det, der er brug for, er, at behandlingspsykiatrien har tilstrækkelig kapacitet til at behandle mennesker med dobbeltdiagnoser, at mennesker ikke afvises på psykiatriske afdelinger, fordi de har et misbrug, og at de ikke udskrives, før de er færdigbehandlede.

Forslaget rummer gode elementer som fx opkvalificering af medarbejdere på botilbud, nemmere adgang til lægehjælp på botilbud, forenkling af indsatser og indsatsplaner på tværs af kommune og region og generelt forbedret samarbejde mellem forskellige aktører på området.

Rådet anbefaler, at der gennemføres et mere omfattende og grundigt udredningsarbejde om forebyggelse af vold i botilbud, før der træffes beslutning om meget vidtgående udvidelser af adgangen til magtanvendelse i en ny botilbudsform, herunder om forslaget til udvidelser af magtanvendelsen er i overensstemmelse med Handicapkonventionen. Bevillinger på finansloven 2017 bør i første omgang anvendes på uddannelse af personale og løft af kvaliteten i de eksisterende tilbud, hvilket kan igangsættes, mens et mere grundigt udredningsarbejde laves. ■

Jann Sjørnsen er formand for Rådet for Socialt Udsatte.

- Hvad ville du pege på som det vigtigste at kigge på i et udredningsarbejde?
- Hvilke tre ting ville være de vigtigste at arbejde med i en national handlingsplan for nedbringelse af vold på botilbud?

Deltag i debatten på socialpaedagogen.dk/prik